

Eşcinsellik Konusunda Yeni Taslak Programındaki Konumumuz Üzerine

15.09.2001 • DKP ABD Belgeleri, LGBTQ+ • Yeni Komünizm

Editörün Notu: Aşağıdaki belge 2001 döneminde Devrimci Komünist Parti ABD içindeki bir çalışma grubu tarafından hazırlanmıştır. Bu belge Parti'nin eşcinsellik konusunda geçmiş dönemdeki hatalı pozisyonunun analizini sunmaktadır. Ayrıca doğru bir bilimsel yöntem ve yaklaşımın bu meseledeki önemini kapsamlı şekilde ortaya koymaktadır. 2001 yılında kamuoyu ile paylaşılan bu önemli belge, uluslararası komünist hareketteki konuya yönelik geleneksel ve hatalı pozisyondan açık bir kopuşu yansıtmaktadır ve halen bilimsel bulgular ve yeni araştırmalarla geliştirilme sürecindedir.

Not: Bu belgeyi e-book olarak da okuyabilirsiniz.

[mks_icon icon="fa-book" color="#a01dc1" type="fa"] [mks_icon icon="fa-download" color="#a01dc1" type="fa"] İndirmek için: <http://yenikomunizm.com/wp-content/uploads/escinsellik.epub>

Devrimci Komünist Parti ABD'den

Eşcinsellik Konusunda Yeni Taslak Programındaki Konumumuz Üzerine

Yeni Taslak Programı formüle edilirken, bu sürecin önemli bileşenlerinden biri olan eşcinsellik üzerine Partimizin geçmişte saf tuttuğu çizgi ile ilgili ciddi bir yeniden değerlendirme sürecine gidilmiştir. Bu süreç kendi cephemizin ve kitlelerin -özellikle devrimci düşüncelere sahip gençler, hem heteroseksüel hem de eşcinsel, ve aynı zamanda uzun süredir ilerici aktivist faaliyetler içerisinde olan eşcinseller- içerisinde sorular, tartışmalar, eleştiriler ve bundan önceki Parti Programındaki çizgimizin ve 1988'de *Revolution* dergisinde yayınlanan "Eşcinsellik ve Kadınların Kurtuluşu Meselesi Üzerine" adlı makalede yer alan geçmiş yorumlarımızın yeniden yorumlanması ve bütün bunların derin bir şekilde yeniden değerlendirilmesini kapsamaktadır. Aynı zamanda, bu konu üzerinde yapılmış olan çalışmalar (bkz. Bibliyografi) ve konuya hakim olan bazı aydınların değerlendirmeleri ile ilgili geniş kapsamlı bir araştırmaya giriştik. Bu araştırma bizler için, Yeni Taslak Programının pozisyonunda ve buna ilave olarak bu

meseyle ilgili bu dosyada bilgilendirici ve yönlendirici bir rol oynad?. Bu teorik gözden geçirme halen devam etmektedir ve insan cinselliğinin her tür ifade biçiminin gerçek maddi temelini ve bireylerin yaşamları ve toplumun organizasyonu üzerindeki çeşitli etkilerini daha iyi anlamak için devam eden daha geniş ve daha uzun vadeli bir çabanın parçasıdır.

Yeni Taslak Programın ağırdaki bölümleri eşcinsellik meselesindeki politik durumuzu meydana koymaktadır:

Sosyalist toplum, samimi ilişkilerde karşılıklı olarak saygı, eşitlik ve ortak aklı dayanarak kişisel, ailesel ve cinsel ilişkileri destekleyici olacak ve bunlar için uygun zeminleri oluşturacaktır.

Devrimci proletarya, gerici güçlerin eşcinselliğe karşı saldırılarına sert bir şekilde karşı çıkar. Aynı şekilde, devrimci proletarya, eşcinsellere karşı tüm fiziksel saldırıların, tüm ayrımcılıkların ve günümüzde fazlasıyla yaygınlaşmış korkunç hükümet baskılarına da karşılarında konumlanır. Yeni toplumda eşcinselliğe karşı tüm ayrımcılıklar yasa dışı olacak ve toplumun tüm çeperlerinde, aile ve kişisel ilişkiler de dahil olmak üzere buna karşı mücadele verilecektir. (s. 22)

*****

Burjuva toplumunda kadınlar ve erkekler arasındaki cinsel ve samimi ilişkiler büyük ölçüde erkek egemen ideolojinin ve "erkek hakları"nın yansımasıdır ve bunlar tarafından domine edilmektedir; bunlar birbirlerinin bünyesinde yer alırlar ve toplumsal ilişkilerin genel çerçevesinden etkilenirler. Bu çerçeve içinde kadınlara uygulanan baskı bütünüyle ve temel kısımlıdır. Bunların hepsi proletaryanın kitleleri radikal bir değişim bünyesinde harekete geçireceği ve kadınlara uygulanan baskıyla beraber tüm baskı ve sömürünün köklerinden kopartılacağı bir sürecin parçası olacaktır. Sosyalist toplum, samimi ilişkiler alanında tutarlı standartlar ve kadınlara uygulanan baskının kökten sökülmesi doğrultusunda insanlar çaba göstermeleri için teşvik edecektir.

Eşcinsellik

Sosyalist toplum altında insanlar eşcinsel olmalarından dolayı veya cinsel yönelimlerine göre kınanmayacaklardır. Ayrımcılığa karşı tolerans gösterilmeyecek ve kapitalist toplumda bariz olan eşcinsellerin zorla bastırılmaları kesin olarak karşı çıkılacak ve bunun üstesinden gelinecektir.

Aynı zamanda, aynı cinsiyetten bireylerin mevcut ilişkilerinin, şu an egemen olan, aile ve cinsel ilişkilerin hakim ideolojisi olan ve kadınların baskı altında olan "erkek egemenliğinin" sonuçlarına hapsoldüğünü ve bunun dışında varolamadığını anlamak da oldukça önemlidir. Pek çok farklı şekilde burjuva toplumlarında eril bir gey kültürünü karakterize eden genel görünüm, aslında erkek hakkı dışında kalan bir görünüm değildir. Hatta bu ilişkilerin belli elementleri de "erkek hakları"nın yönüyle ifadelerini içinde barındırır. Lezbiyenlik, sınıflı toplumlarda kadınların baskı altında tutulmasına karşı farklı anlamlarda bir cevap niteliği taşısa dahi, tek başına bu baskı sorununa kökten bir çözüm getiremez.

Samimi ilişkilerdeki genel görünüm, taraflardan birinin deşersizleştirilmesi, domine edilmesi, istismar edilmesi veya kişiyeye sahip olunması gerektiği şeklindedir. Bu görünüm bizlere kadının toplumda baskı altında tutulmasının bir yansıması ve de hem heteroseksüel hem eşcinsel ilişkilerde “erkek hakkının” biçimlerini yansıtır ki, bunlar eleştirinin ve deşerimin hedefi olacaktır. (ek: Proleter Devrim ve Kadının Kurtuluşu, s. 106)

Taslak Programın daha dolaylı olmakla birlikte konumuzla oldukça ilgili olan başka bölümleri de vardır ve burada devam ederken bunun bir kısmını vurgulayacağız. Aynı zamanda bu dosyayı okuyan herkese Taslak Programın tamamını edinmelerini ve ekleri de dahil, üzerinde çalışmalarıyla şiddetle tavsiye ediyoruz. Ve aynı şekilde dünyadaki baskı ve sömürüyü bitirmek isteyen herkesi, Yeni Programın tamamlanma sürecinde aktif bir şekilde yer almaya davet ediyoruz.[1]

Bu an Yeni Taslak Programın çöküş noktası geçmişteki takındığımız tutumdur. Her ne kadar parti olarak eşcinsellerin ayrımcılığına uşramasına ve onlara karşı yapılan saldırılara her zaman karşı çıkmış olsak ve devrimci mücadele saflarında mücadeleye katılmalarıyla desteklemiş olsak da, geçmişte hem erkek hem kadının eşcinselliğinin bir ölçüde, ‘bilinçli ideolojik bir ifade’ olduğunu ve özellikle erkek eşcinselliğinin kendisinin ‘yoşunlaşmış bir kadın düşmanlığı ifadesi’ olduğunu ve aynı şekilde hem kadının özgürleşmesinin hem de sosyalist toplumun dönüşümünün önünde ‘bir engel olduğunu’ beyan etmiştik. Ve aynı şekilde görüşümüz lezbiyenliğin baskıya karşı anlaşılabilir bir tepki olmasına rağmen en kibar tabiriyle ‘politik bir reformizm’ oldu ve yaygın baskı ilişkilerin fazlasıyla ideolojik bir şekilde ‘muhafaza edildiği bir yapı’ oldu ve görüşündeydik. Her ne kadar sosyalist toplumda eşcinsellere karşı bir ayrımcılığın olmayacağı konusunda ve insanların eşcinsel ilişkilerine ne yasal yollarla ne de herhangi bir şekilde devlet eliyle bir müdahalenin olmayacağı konusunda net olsak da, sosyalist devrimin bir hedefi olarak insanların genel görünüm ve pratik temelinde deşereğini, her ne kadar eşcinsellik sosyalist toplumda var olsa dahi (ki sonradan biteceğini söylemiştik) eşcinselliği komünist bir toplumun çatışma altında düşünememiştik.

Bu meseleyle ilgili yaptığımız daha ileri incelemelerden ve geçmişteki durduğumuz pozisyonla ilgili yapılan eleştirilere yeniden bakınca farklı bir anlayış seviyesine ulaştık. Artık sadece eşcinsellerin aşatışlanmalarına, taciz edilmelerine ve ayrımcılığın uşramalarına sert bir şekilde karşı çıkmakla kalmıyoruz, bununla birlikte eşcinselliği ya da eşcinselliğinin kendi pratiğini kadınların kurtuluşu ve tüm baskı ve sömürücü ilişkilerin yok edilmesi önünde bir engel olarak görmüyoruz.[2]

Daha ziyade, görüşümüzdeki esas hedef, heteroseksüel ve eşcinsel tüm samimi ve cinsel ilişkilerin genel olarak kadınların kurtuluşu ve her tür sömürü ve baskı ilişkisinin ortadan kaldırılmasına uygun olarak radikal bir şekilde dönüştürülmesidir.

Aştakiler, hem mevcut konumuzun arkasındaki düşünceleri açıklamaya hem de bu düşünceleri genişletmeye yöneliktir, ayrıca geçmişi konumuzun eleştirel bir deşerlendirmesini de sunmaktadır.

Genel Olarak İnsan Cinselliği ve Özellikle de Eşcinsellik Üzerine

İnsan cinselliği, son derece derin ve kompleksir.

İnsanlar farklı şekillerde ve farklı sebeplerle cinsel ilişkiye girerler. Temel sebeplerden birisi, tabii ki de iyi hissettirmesidir! Zevk veren hislerin yanı sıra, insanların cinsel ilişkiye girmesi için ümitsiz pek çok farklı sebep vardır. Mesela çocuk yapmak ve aile kurmak; tanrısal varlıklara tapınmak ve “doğüstü güçlere” erişmek (eski çağlarda pek çok kişi dinsel törenlerin başlangıcı olarak kadınsız seks ritüellerinden yararlanmışlardır); geniş toplumsal bağlantılar güçlendirmek, ya da tam tersi olacak şekilde bu bağlantılar manipüle etmek ya da bozmak; seks bir ticaret ürünü olarak kullanmak; bireyleri (genelde kadın, bazen erkek), topluluklar (sistemik tecavüz bir savaş silahı olarak kullanıldıkları zaman), ve daha genel bakıldığında tüm kadın popülasyonunun yarısını deşersizleştirmek, demoralize etmek ve baskı altında tutmak için “erkek üstünlüğü” göstermek ve güç kullanmak (örnek olarak pornografi ve elbette tecavüz verilebilir); ya da, bunların tam karşıtı olarak; sevgi göstermek ve partnerler arasındaki yakın ilişkiyi ve ilgiyi güçlendirmek.

Burada söylenmek istenen şey, “sevişmenin” (her türlü şekilde), içinde bulunduğumuz sosyal bağlamdan ayrı olarak değerlendirildiğinde doğal olarak iyi ya da kötü olmadığınıdır. Cinsel ilişkinin sonuçta ilişkide bulunan kişiler üzerinde daha çok negatif ya da pozitif etkisi olup olmadığını, bu ilişkinin içinde bulunduğumuz toplumsal bağlama fazlasıyla bağlıdır. Hatta ve hatta, hangi cinsel ilişki çeşitlerinin daha pozitif veya negatif olduğunu belirleyen toplumsal kriterler de hep aynı değildir. Bu kriterler, topluluğun yapıları ve o topluluğun organizasyonu (kimin yönettiği, neye göre yönettiği ve ne amaçlarla yönettiğine de bağlı olarak) ve bu değerlerle gelen zıttı ve çatışmalı toplumsal güçlerin daha geniş sosyal görüş, istek ve bakış açıları doğrultusunda değişir.

Yani insanların cinsel aktivitelerde bulunma yöntemleri, bireylerin herhangi türdeki bir kişisel özel alanda “yaptıklarından” ibaret bir şey değildir. Sonuçta cinsel aktivite toplumsal bir pratiktir. Diğer tüm insan ilişkilerinde olduğu gibi, insanların neyi niçin yaptığını, kendilerini kapsayan toplulukta neler olduğundan etkilenmek durumundadır. Aynı şekilde, insanların neyi niçin yaptığını toplum üzerinde önemli etkilere de neden olabilir.

Bu üzerinde düşünmeye değer bir noktadır (bütün toplumsal ilişkilere karşı, buna *bütün* farklı cinsel ifade yöntemleri de dahildir), çünkü günümüzde ABD gibi ülkelerde kişilere ve onların aktivitelerine tek yönlü bir şekilde yönlendirmek “moda” olmuştur. Çoğunlukla da bu aktivitelerin içinde bulunduğumuz toplumsal bağlam ve neden olabilecekleri daha geniş toplumsal etkiler ve fenomenler pek de umursanmayarak bu yapılır.

Biz Maoist devrimciler, insanların kendilerini ifade biçimleri ve sosyal ilişkilerini binlerce yıllık geleneksel (baskıcı) töreler ve yapılanmalardan kurtarmak istiyoruz. Yani konu cinsel ilişkilere gelince, olaya “yatak odası polisi” gibi yaklaşmayız. İnsanların kendilerini cinsel yolla ifade etme şekillerinin büyük çeşitliliğinin ve karmaşıklığının tarihsel olarak ve cinsel ilişkilerin statik, değişmeyen bir olgu olmadığını farkındayız. Ayrıca cinselliğin, hem kişisel hem de daha geniş sosyal çerçevede henüz tam anlamıyla pek çok noktaları sonuç olarak örenecek daha çok şey var- olduğunu da biliyoruz. Bunun yanı sıra, sosyalist

toplumda daha da iyi özetlenmesi gereken önemli deneyimler olsa da, sosyalist ve sonrası'nda da komünist toplumda cinsel ifadenin nasıl bir biçim alacağını? (ve bu farklı ifade biçimlerinin yeni sosyal bağlamda nasıl bir sosyal anlam ve önem taşıyacağını?) hiç kimsenin tahmin edemeyeceğinin de farkındayız.

Ama biz bu farklı sosyal ifade ve davranış biçimlerinin büyük toplumsal etkilerinin çözümlenmesinin -ki bunu kendi sorumluluklarımızdan bilmekteyiz- ve sosyal olarak nispeten önemsiz olanla objektif olarak zararlı olan veya yararlı olan ayırtmaya yardımcı etmenin, toplumu, devrimi yapan sınıfın (proletarya) ve tüm insanlığın objektif istekleri doğrultusunda yapacak devrimle esasen deyiştirme uğraşımıza bir temel olacağını düşünürüz.

Bu doğrultuda, cinsel pratiklerin "yerleşik" olması ve ciddi olarak incelenmesi gerektiğini tartışmaktayız, özellikle de kadınlar üzerindeki baskı tutumla ve bu baskı tutumu kaldırmanın gerekliliğiyle ilgili olarak bunu yapmaktayız.

Ne kadar oldukça açık: Kadın ve erkek arasındaki tarihsel ilişkiyi temel olarak deyiştirmeden ve devrimcilerle deyiştirmeden toplumun tamamının asla devrimcilerle deyiştiremeyeceğiz. Ne anda erkeğin kadın üzerindeki binlerce yıllık sistematik egemenliği ve boyun eğdirme zincirinin son noktasında bulunan bir dünyada yaşıyoruz. Bu konudaki uzun ve önemli bir meydan okuma ve muhalefete rağmen, yerleşik ve halen geçerli olan malzeme son derece gerçektir. Erkek üstünlüğü ideolojisi ve "erkeğin hakkı" dünyanın her yerinde güçlü bir şekilde etkisini sürdürmeye devam ediyor. ("Erkek hakkı" derken kadınlar karşısında erkek egemen konumun ve bu konumun getirdiği ayrıcalıkların ve yetkilerin -sadece kadın ve cinsel ilişkilerin değil, genel olarak- "modern ABD toplumu" da dahil olmak üzere ataerkil baskının ve kadına boyun eğdirmenin toplumsal ilişkilerde bütünüyle ve karar verici olduğu bütün toplumları kastediyoruz) Kadınlar üzerindeki baskı ve eylemlerin tamamen yok edilmesi ve tarihin çöplüğüne gömülmesi, temizleyici ve kapsamlı bir devrimle bütün baskı ve sömürü ilişkilerinin (ve bu ilişkilere tekabül eden fikirlerin) yok edilmesinden daha azıyla mümkün olamaz.

Fakat henüz oraya gelmedik.

Bunların hepsi bugün insanlar arasındaki cinsel pratiklere nasıl baktığımızla son derece alakalıdır. Nasıl olmaz ki insan cinselliğinin (heteroseksüel ve homoseksüel ilişkiler dahil) biçim ve ifadelerinin tamamının bu daha geniş sosyal bağlamda oluştuğu gerçeğinden kaçamaz. Bu dünya, içindeki insan ilişkilerinin esas ve süregelen karakterlerinden biri olarak kadının sistematik olarak boyun eğdirildiği ve baskı altında tutulduğu bir dünyadır.

Yani aslında, *bu dünya* bizim içinde büyüyüp geliştirdiğimiz, aştığımız, bütün samimi ve cinsel ilişkilerimizi sürdürdükümüz bağlamdır. Ve bu zemin ve bağlamın bütün bu ilişkiler üzerinde bir etkisi bulunur.

Pek çok cinsel ilişki ve farklı samimi ilişkiler bireylere ve genel olarak topluma bariz olarak pek çok yarar sağlıyor olsa da, bizim görüşümüz, özel mülkiyet ve sınıf ayrışmaları ortaya çıkmasından bu yana, tüm cinsel ilişkilerin kadının tarih boyunca maruz kaldığı baskının izlerini taşıdığı, ve bugün de sınıf ayrışmaları

mc!l???n?n esas özelliklerinden biri olan bu durumun söz konusu oldu?u ?ekindedir. Bu konuda radikal, stratejik bir de?i?imin elde edilmesi için bunlar?n tamam?n?n önemli ?ekilde de?i?tirilmesi gerekmektedir.

Modern dünyada cinselli?i bu kadar aldat?c? bir önerme yapan da budur! Burjuva toplumu ve bütün di?er sömürü ve bask?c? ili?kilerle kurulan toplumlar? tan?mlayan kad?nlar üzerindeki sosyal boyun e?dirmeye benzer do?rultuda (hatta ayn? do?rultuda) ilerlemeyen, yararlı? yak?n sosyal ve cinsel ili?kiler kurmak bireyler aç?s?ndan hiç de kolay bir ?ey de?ildir. Toplumda ço?unlukla egemen olan ili?kiler tam aksini destekliyorken bireylerin kar??l?kl? sevgi, sayg? ve gerçek e?itlik ilkelerine dayalı? do?ru ili?kiler kurabilmesi hiç de kolay de?ildir!

U?ra?maya de?er di?er her ?ey gibi, bu mesele de mücadele gerektiriyor, tamamen daha iyi, geni? bir gelecek vizyonunun yan? s?ra; esasen toplumu bütün sosyal ili?kilerle beraber yeniden radikal biçimde alt üst etmeyi ve devrim yapmayı gerektiriyor.

?u ana kadar söyledi?imiz bütün ?eyler tüm cinsel ili?kilere ve pratiklere uymaktadı?r. Umarız, bu bizim e?cinsellik konusundaki tart??mam?zda genel yakla??m?m?za ve geni? çerçevemiz hakkında bir fikir vermeye yardımcı olur.

ABD Gibi Topumlarda E?cinsellik

ABD gibi toplumlarda, bazı insanlar gençlik dönemlerinde hemcinsleriyle cinsel ili?kilerde bulunur, ya da bazı durumlarda kar?? cinsten bireylere erişemediklerinde heteroseksüel ili?kilere dahil olurlar. Bazı bireyler yeti?kinliklerine do?ru heteroseksüel cinsel ili?kilerine girer, hatta belki yeti?kinlikteki hayatları?n?n büyük ço?unlu?unu böyle geçirirler ve sonrasında homoseksüel ili?kilere geçerler. Bazı insanlar hayatları?n?n büyük ço?unlu?unda heteroseksüel cinsel ili?kiler yaşarlar, fakat bazı özel durumlarda (buna “durumsal homoseksüellik” de denir), örne?in kar?? cinsten uzun süre izole bırakıldı?klar?nda (hapishaneler, tek bir cinsiyete dayalı? yatılı? okullar, ya da cinsiyet ayrımları?n?n bulunduğu?u başka yaşam/çal??ma ?artları? vb.) hemcinsleriyle cinsel ili?kilere girerler. Bazı insanlar kendilerini biseksüel olarak tanımlar, hem kendi cinsleriyle hem de kar?? cinsle cinsel ili?kilere girer ve onları? çekici bulurlar. Ve bazı insanlar “genel olarak” belirli bir tür cinselli?i, “bazen” de z?tt?n? yaşasalar da, ?üpheşiz hayatları?n?n tamamı?n? yalnızca heteroseksüel ili?kiler yaşayarak geçiren pek çok birey de ?üpheşiz vardır. Ve elbette daha az sayıda - ancak halen önemli sayıda- insan da hayatları?n? sadece e?cinsel ili?kilerle geçirir.

Durumun karma??kl???n? görebilmek gerekir. Cinsiyet ayrımları?n?n olmadığı? durumlarda dahi insanların somut cinsel pratiklerinin kendilerini cinsel olarak etkileyen durumlara kar??tl??? olabilir. Yani, insanların cinsel yönelimleri yalnızca cinsel pratiklerine indirgenemez. Bariz bir örnek; evlilik ve cinsel ili?kilerden uzak duran bekar birinin hemcinslerine ya da kar?? cinse ilgi duyabilmesidir. Ya da bir kişi heteroseksüel bir evlilikte bulursa da kendisinin sadece ya da öncelikle hemcinslerine ilgi duymas? da mümkündür. Bu duruma, e?cinsel ve heteroseksüel olarak geni? biçimde tanımlanmış? olan yönelimlerin içinde de pek çok farklı cinsel davran??, tercih ve rollerin bulunduğu?unu da eklemek gerek.

Bütün bu çe?itlili?e bak?ld???nda, e?cinsel olman?n ne demek oldu?unu anlamam?n ya da e?cinsellik hakk?nda tek bir olgu gibi konu?mam?n zorlu?u ?a???rt?c? olmamal?d?r. Fakat günümüz ABD toplumunda kendi cinsel yönelimlerini -cinsel tercihleri ba?lam?nda- heteroseksüel diye tan?mlayan önemli say?da birey bulundu?u da aç?kt?r.

Neden baz? insanlar hemcinsleriyle cinsel aktivitelerde bulunur? Bu kolay cevaplanacak bir soru de?ildir, hatta asl?nda bunun sebepleri tamamen anla???lm?? da de?ildir ve birden fazla sebebi oldu?u ortaya ç?kabilir. Bizler, insan cinselli?i konusunun sosyal ve bireysel seviyelerde irdelenmesi gerekti?i ve bu faktörlerin birbirleriyle nas?l ili?kiye geçti?inin ara?t?r?lmas?n?n bu soruyu cevaplamada gerekli oldu?u kan?s?nday?z.

Tarihe ve Çe?itli Kültürlere Bak?? Bize E?cinsellik ile ?lgili Ne Söyleyebilir?

Tarihe bakt???m?zda görebilece?imiz bir ?ey var ki, o da insan cinselli?inin çok çe?itli bir ?ekilde ya?anm?? oldu?udur. ?nsanlar?n hemcinsleriyle birlikte olmas? hiç de yeni bir durum de?ildir. Antropolojik ve tarihi kay?tlar göstermektedir ki, çok eski bir zamandan hatta ilk insan topluluklar?ndan itibaren e?cinsellik yerkürenin her alanında deneyimlenmi?tir. Her ne kadar, büyük ihtimalle heteroseksüel ili?kiler tarih boyunca genel anlamda daha çok ki?iyi kapsam?? olsa dahi, e?cinsellik yine büyük bir olas?l?kla en az?ndan ikincil olarak tüm topluluklarda varolmu?tur.

?lk insan topluluklar?nda heteroseksüel ve e?cinsel ili?kilerin ne s?kl?kta ya?and??? ve bunlar?n ne kadar yayg?n oldu?unu gerçekte kimse bilmemektedir. Bilinen bir ?ey var ki, o da e?cinsel ili?kilerin farklı formlarda ve farklı sebeplerle pek çok toplulukta yayg?n ve kabul edilen bir sosyal fenomen oldu?udur. Tabii ki her cinsel ili?kinin ve cinsel fark?ndal???n biyolojik olarak farklı ele al?n?? biçimleri vard?r ve ?üpheşiz yüzy?llar boyunca insanlar?n cinsellikle ilgili hissettikleri duygular, cinselli?in canland?rd??? duygular ve insanlar?n cinsel fark?ndal?k ya?amalar?n?n spesifik olarak hizmet etti?i nedenler kültürden kültüre ciddi anlamda geni? bir alana yay?lm??t?r.

Buras? her ne kadar bu meseleyi derinlemesine bir ?ekilde tarihsel ve antropolojik olarak incelemenin yeri olmasa da, insan cinselli?inin ve onu çevreleyen kültürün farklı tarihi dönemlerde ve kültürlerde ne kadar çe?itlilik içeren bir tarihe sahip oldu?unu anlamak faydal? olacaktır. Heteroseksüel cinsellik ve onu çevreleyen kültür, kurumlar, gelenekler ve pratikler a???rl?kl? olarak yak?n dönem insanlık tarihinde ve s?n?fl? toplumda geli?mi?tir.

Biz burada genel olarak (ve yalnızca temel hatlar?yla!) evlili?in öncü kurumlar?n?n ve patriyarkal aile düzeninin -?üpheşiz bu durum heteroseksüelli?in tarih boyunca ya?anm?? tüm pratiklerini kapsamaz- evrimini inceleyece?iz. ?imdiye kadar bildi?imiz ?ey, kabile sistemlerinin kat? sosyal hiyerar?ileri ve s?n?fsal bölünmeleri içerdi?iydi ve insanl???n ilk toplumlar?n?n neredeyse kesinlikle ufak komünal gruplar ve babalar?n?n kim oldu?unu kesin olarak bilmeyen bireylerden olu?tu?udur. Bunlar soylar?n? ve sosyal ba?lar?n? ortak sosyal zorunluluklar temelinde, annelerinin köklerini takip ederek kurarlard?. Bu anaerkil sistemdi. Bu sistemin verili zemininde, çocuklar yeti?kinlerin ki?isel mülkleri gibi görülmez, çocuklara tüm grup tarafından

sahip ç?k?l?r ve bu ?ekilde yeti?tirilirdi. Ve anaerkil toplumlarda genel hatlar?yla kad?n?n da en az erkek kadar sosyal statüsü ve karar alma hakk? vard?.

Ancak bunlar?n hepsi de?i?ti. Bütün bunlar insanl???n hayvanlar? evcille?tirmeyi ö?renmesi, tar?m yapmas? ve kaynaklar?n? günlük ihtiyaçlar?n?n d???nda biriktirerek art? de?er olu?turmaya ba?lamas?yla de?i?ti. Art?k u?runa sava??lacak ?eyler ve sonraki jenerasyonlara öyküler ve kültürden farklı olarak aktar?lacak ?eyler vard?! Komünal sistem y?k?lmaya ba?lad? ve art?k kimin kimin çocu?u oldu?u, kimin neyi miras alaca?? önemli bir mesele haline geldi. Ve bir ?ekilde erkeklerin aktiviteleri, onlar? ilk hayvan çiftliklerini ve tar?m alanlar?n? kontrol etmede daha avantajlı bir konuma getirdi. Ve böylece erkekler art? de?er üretiminde kurduklar? tahakküm ile toplumun i?leyi?inde daha güçlü ve etkili bir pozisyona sahip oldular. Ve o günden ba?layarak günümüze kadar gelen süreçte erkekler ve kad?nlar aras?ndaki hiçbir ?ey bir daha e?it olmad?.

[3]

?üphesiz, bütün bunlar?n yans?malar? cinsel prati?e de yans?d?. Baban?n kim oldu?unun kesin bir ?ekilde bilinebilmesi ad?na kad?n?n nas?l ve kimler ile cinsel ili?ki ya?ayaca??n? kontrol eden pek çok yeni kural yarat?ld?. Kad?n bu süreçle beraber cinsel özgürlü?ünü, ifadesini ve cinsel partnerini seçip seçememe özgürlüklerinin hepsini kaybetti. Art?k kad?n kimi zaman ekonomik ve politik paktlar olu?turmak için pazarlanan, babalar? ve kocalar? aras?nda al?m? sat?m? yap?lan bir meta haline geldi. Kad?n bu ?ekilde kölele?tirildi ve adeta bir besi hayvan?na çevrildi. Hatta kimi zaman kendilerine zorla el konuldu ve sava? ganimeti yap?ld?. Bu yeni erkek egemen aile düzeni kad?n?n kontrol edilmesinin, çocuklar?n yeti?tirilmesinin ve mülkiyete geçi?ini temelini olu?turdu. Hatta "aile" kelimesi direkt olarak Roma ?mparatorlu?u'nda kullan?lan "*famulus*" kelimesinden gelmektedir. "Famulus" bir erke?in e?leri, çocuklar?, hizmetçileri ve kölelerinden olu?an, bu ki?ilerin ya?ay?p ya?amayacaklar?na dahi kendisinin karar verdi?i bir tür ki?isel koleksiyona verilen isimdi.

Ataerkil aile düzeninin formlar? tarih boyunca ve kültürler aras?nda farklılıklar gösterir. Örne?in baz? köleci ve feodal toplumlarda poligami, bir erke?in birden fazla resmi e?e sahip olabilmesi biçimiyle yayg?nken, kimi toplumlarda da erke?in bir "resmi" e?inin ve resmi olmayan e?lerinin oldu?u monogami esast?, vb. Feodal toplumlarda (ve bugün feodal formlar?n ya?anmaya devam etti?i dünyanın büyük bir bölümünde) evlilik ayarlanan bir ?eydir (ve bu durum günümüzde de halen devam etmektedir). Modern burjuva döneminin ba?lamas?yla birlikte evlili?in direkt olarak (ya da en az?ndan tamam?yla) mülkiyet ili?kilerinin devam? ya da geni?letilmesi do?rultusunda olmas? gerekmedi?i, böyle bir zorunlulu?un olmad??? fikri geli?meye ba?lad?. Bireylerin en az?ndan evlenecekleri partnerlerini özgürce seçebilmeleri ve "a?ka" dayanan evlilikler toplumsal olarak kabul edilir oldu. Ancak burjuva döneminde de aile yap?s?n?n temeli geni? anlam?yla patriyarkal olarak kalmaya devam etti ve de heteroseksüel ili?kiler kad?nlar?n erkekler tarafından boyun e?dirilmesinin binlerce y?llık tarihini yans?tmay? sürdürdü.[4]

Heteroseksüellik gibi e?cinsellik de tarihler ve kültürler boyunca görüldü, kurumsalla?t?r?ld? ve uygulandı. E?cinsel aktivite baz? kültürlerde çok geni? olarak yer buldu ve uygulandı. Örne?in Papua Yeni Gine'de baz?

kabilelerde genç erkeklerle o?lan çocuklar?n?n birlikte olduklar?, erkekli?e ge?i?in sembolü olan çe?itli cinsel törenler uygulan?rd?. Bu kabilenin baz? üyelerinin erkekli?e geçmenin tek yolunun bir erkek çocu?una “erkekli?in özünün” bir erkek taraf?ndan aktar?lmas? oldu?u dü?ünülürdü, bu durum kay?tlara geçmi?tir. Bu ritüelin bir parças? olarak ergenli?e girmi? erkeklerin, kabileden genç bir erke?e verilmeleri ve bu erke?in, ergen olan çocuk evlenebilecek ya?a gelene dek ona mentorluk etmesi ve onu cinsel bir araç olarak kullanmas? ?eklinde çe?itli uygulamalar vard?. Baz? kabilelerde bu pratik belirli ekonomik anla?malarla birle?tirilirdi. Örne?in erkek çocu?un biyolojik babas?n?n, çocu?u ekonomik tazminat olarak ba?ka bir erke?in evine göndermesi yayg?n bir gelenektir. Hatta bazen evin k?z?, eve gönderilen bu çocu?a gelin olarak verilir (bu kabilelerin baz?lar?nda erkek çocuklar?n annelerine ait olduklar?na ve bu ?ekilde bir davran???n bulundu?una ve erkekli?e geçmelerinin tek yolunun yukar?daki pratikler oldu?u dü?ünülüyordu) (Murray 2000, syf 28-33)

Özellikle 5. yüzy?l Atinas? ba?ta olmak üzere klasik dönem Yunan uygarl???nda da o?lanc?l???n[5] bilinen pek çok örne?i vard?. Burada gözüken ?ey, ayr?cal?kl? tabakan?n düzenli olarak di?er erkeklerle dominant ve ast olarak (erastes ya da eromenos) cinsel ili?kiye girmesidir. Bu uygulamalarda erke?in konumu; sosyal statüsü ve ya??na ba?l?yd? (örne?in sakals?z gençler birer ‘cinsel al?c?’ olarak görülürlerdi) Bu ili?kilerin içerisinde bulunan ço?u erkek aile ba?lam?n?n içerisinde düzenli olarak kad?nlarla da ili?kiye girerlerdi. Ancak kad?n a?a?? bir varl?k olarak de?erlendirildi?i için yüksek a?k ideallerinin, gerçek cinsel zevkin ve güzelli?in ancak genç erkeklerin birlikteli?iyle ula??labilece?i dü?ünülürdü.[6]

Ataerkil otoritenin korunmas? amac?yla kad?nlar?n görmezden gelinmesi, yok say?lmalara ve bask?lanmalar? dolay?s?yla kad?nlar?n e?cinsel aktivitelerinin tarihsel kay?tlara bir hayli s?n?rl?d?r. Tarihin uzun bir dönemi boyunca kad?n bir besi hayvan? gibi muamele gördü?ünden ve cinsel obje olarak görüldü?ünden, tarihçiler ve bilim adamlar?n?n yaz?l? kay?tlara ve gözlemleri Hristiyan otoriteler ve di?er otoriteler tarafından karart?lm??t?r. Örne?in Lesbos adas?n?n me?hur ?airi Sappho'nun eserlerinin sadece yüzde be?i Hristiyanlar?n sald?r?lar?ndan geriye kalabilmi?tir. Antropologlar?n çal??malar?, Afrika ve Polinezya'daki pek çok farklı kültürde e?cinsel ili?ki, cinsellik boyutunda olan arkada?l?k ili?kileri ve kad?nl???a ge?i? törenlerinin uyguland???n? gösterir (bu e?cinsel ili?kilerin ço?unun kad?n?n evlili?e haz?rlanmas? olarak görüldü?ü dü?ünülmektedir.) Ayn? ?ekilde kad?nlar aras?nda e?cinsel ili?ki pratikleri varoldu?u gibi bunlar özellikle yeti?kin evlenmemi? kad?nlar?n ba?ka kad?nlarla beraber kurduklara yakın duygusal ili?kiler veya cinsel arkada?l?k ili?kileri olarak gözlemlenmi?tir.

Yeniden belirtmekte fayda var, bu örneklerin verilmesinin sebebi e?cinselli?in tarih boyunca ve kültürler aras?ndaki detayl? bir tarihini verme çabası de?ildir. Ancak buradaki amac?m?z daha ziyade, hem heteroseksüel hem e?cinsel farklı cinselliklerin farklı zamanlarda tarih boyunca deneyimlendikleri, kurumsalla?t?klar? ve sosyal olarak farklı anlamlara sahip olduklar?n? bir nebze de olsa aç?klayabilecek bir perspektiften bakabilmektir. Her ne kadar yeterince geni?, kabul edilmi? ve kendi zamanlarında kurumsalla?m?? örnekler vermi? olsak da, verili bir zamanda belirli bir toplumdaki bütün farklı sosyal “anlamlar?” ve ifadelerinin bulundu?unu ve e?cinsel ili?kilerinde de bunlar?n farklı ?ekillerde, farklı ifadelerinin oldu?unu

belirtmek gerekir. Her toplumda insanlar?n cinselli?ini genel olarak temsil eden gelenekler ve sosyal normlar vard?r. Ancak bu gelenekler ve normlarda g?n?n sonunda insan eliyle yap?land?r?lm?? bir ?styap?n?n par?as?d?rlar. Bu normlar?n d???nda duran ve hatta kimi zaman bunlardan ayr?lan insanlar da olmu?tur, bu insanlar "marjinal" veya ikincil t?rden (evlili?in yan? s?ra fuhu? gibi) pratiklerin i?erisinde bulunmu?lard?r. Yukar?da belirtilen ?rnekler bizlere k?lt?rel normlar aras?nda oldu?u kadar uzak k?lt?rler aras?nda da ciddi ?e?itlilikler olabildi?ini g?stermektedir. Buradan her cinsel prati?in kendi d?neminin ba?lam?nda ve kendi toplumunda anla??lmas? gerekti?i anla??lmal?d?r, yani neyin do?al ve gerekli oldu?uyla ilgili kendi d?? ?ncelerimiz, kendi tarihimizin, zaman?n ve mekan?n birer ?r?n?d?rler. Bu genel olarak insan cinselli?ine bak ?l?rken ka?r?lmamas? gereken ?ok ?nemli bir metodolojik yakla??md?r. Sosyal bilimlerin ve genel olarak bilimin u?ra?t??? bir ?ey var ki, o da ancak objektif olarak ge?mi? d?nemlere ve o d?nemlerin sosyal pratiklerine bakarak kendi d?nemimizdeki k?lt?r?n yaratt??? ?nyarg?lardan s?yr?labilece?imizdir. Di?er taraftan arkeoloji ve antropoloji ?al??malar?, genel olarak "subjektif" bir konu olarak de?erlendirilen ge?mi? zamanlar ve mekanlarla ilgili bilgilere objektif olarak bakmam?za yard?mc? olurlar.

(Cinselli?in toplumsal organizasyonuna ve bunun ?zellikle kad?n meselesiyle olan ili?kisine daha geni? kapsaml?, tarihsel ve k?lt?rleraras? bir kavray??, ?u anki incelemelerimiz ve teorik ?al??malar?m?z i?erisinde yer almaktad?r. Burada her ne kadar insanlar?n genel olarak cinsellik kavram?yla ilgili ne tarzda toplumsal yap?lar olu?turduklar?na at?fta bulunmu? olsak da, s?n?fl? toplum ve ataerkil aile meselesine bu dosyan?n ilerleyen b?l?mlerinde ayr?ca de?inece?iz.)

Cinselli?in toplumsal seviyede incelenmesiyle, tarih boyunca varolmu? b?t?n toplumlar?n (kesinlikle s?n?flar ?n geli?mesiyle beraber fakat ?ok b?y?k ihtimalle daha da ?ncesinde) kendi yayg?n sosyal normlar?, ihtiya?lar? ve ama?lar? do?rultusunda insanlar?n cinsel aktivitelerini (e?cinsellik de dahil olmak ?zere) bi?imlendirdikleri g?r?lebilir. Toplumlar?n cinsel aktivitelerin yap?lar?n? belirlemek ve onlar? organize etmek i?in kurumlar olu?turulmu?tur. Farkl? toplumlar di?er durumlarla beraber daha geni? kapsaml? sosyal ama?lar i?in insanl???n farkl? cinsellik bi?imlerini kullan?r, onlar? ??karlar? do?rultusunda te?vik eder, k?nar veya yasaklar. Bireysel cinsel pratikler, geni? anlam?yla sosyal ihtiya?lara ve objektiflere ve de onu ku?atan "cinsel k?lt?re" g?re geli?irler. Bu geni? sosyal hedefler farkl? ?ekillerde yans?rlar, yaln?zca bireylerin kendi cinsel pratikleri olarak de?il ayn? zamanda bireylerin *ihitiya? hissettikleri* ve de *idrak ettikleri arzular?yla* birlikte yans?rlar. Ancak bu farkl? seviyeler (toplumsal, bireysel cinsel pratikler, bireysel olarak hissedilen ihtiya?lar ve idrak edilen arzular) birbirlerini tetikler ve ayn? zamanda etkilerken bir tek ve ayn? ?ey de?ildirler.

?nsanlar?n Cinsel Y?nelimlerinin Maddi Zemininin Temelleri

Neden baz? bireylerin e?cinsel "olduklar?" baz?lar?n?n ise heteroseks?el "olduklar?", e?cinsel bireylerin de dahil olduklar? halen devam etmekte olan ?eli?kili ve b?y?k bir tart??man?n konusudur. Baz? e?cinseller cinsel y?nelimlerinin geli?mesinde, ki bu lezbiyen bireyler aras?nda daha da yayg?nd?r, kendi bilin?li tercihlerinin esas oldu?unu s?ylemektedirler (Ve bu arada pek ?ok bireyin cinsel y?nelimi tamamen

biseksüeldir)

Ancak sayısız bir hayli fazla olan pek çok eşcinsel (hem kadın, hem erkek) neden eşcinsel olduklarını bilmediklerini ve seçimlerinde esasen bilinçli bir tercihin olmadığını söylemektedir. Pek çoğu genç bir yaşa geldiklerinde, cinsel farkındalıkları geliştirmesiyle birlikte, sadece kendi hemcinslerine cinsel açıdan ilgi duymaya başladıkları (ve karşı cinsle cinsel ilgi duymadıkları) ve de bunun zaman içerisinde onlar açısından hiç de iyi olmadığını, hatta kimi zaman maruz kaldıkları aşırı derecede sosyal baskıya ve seçimlerini "değiştirme" dayatmasına rağmen bunun hiç de iyi olmadığını belirtmektedirler.

Bireylerin eşcinselliklerinin biyolojik mi, toplumsal mı, yoksa her ikisi de mi olduğu konusundaki tartışma sürmektedir. Peki ya bireysel biyoloji meselesi? Üçüncü biyolojimiz cinsel yönelimi dikte eder mi? Ya da insanlar bir şekilde eşcinsel olmaya programlı mı doğmaktadır? Bu soru pek çok bilimsel araştırmaya ve ateşli tartışmaya açılmış, bilim camiası içinde ve dışında tartışılan bir konu olmuştur. Bütün bunların yanında genel olarak eşcinselliğin basit bir seçim durumu olmadığını meselesi, pek çok bilim insanının eşcinselliğin "nedenini" spesifik ve direkt bağlantılar ile biyolojide aramaya yöneltmiştir. Bu araştırmaların motivasyonlarından biri de, aslında bulunabilecek biyolojik bir temel daha fazla anlayış ve toleransa neden olabileceğinin düşünülmesidir. Bunun toleransa bir zemin hazırlayabileceğini düşünenler için belirtmekte fayda var; Naziler de alabildiğine eşcinselliğin biyolojik kökenleri olabileceğini düşünüyorlardı, fakat bu durum eşcinselleri yok etmeye çalışmaktan onları alıkoymadı! [7]

Bilim insanlarının motivasyonu, *her durumda ve her ne olursa olsun* gerçekten hakikate ulaşmak olmalıdır. Aslında mesele bilim insanlarının cinsel yönelimlerin ve cinsel davranışların biyolojik temellerini araştırmak istemeleri değildir. Bu konularda halen araştırılması gereken pek çok şey vardır ve bunlar gerekli araştırmaya alanlardır. Pek çok bilim insanı, cinsellik ve cinsel davranışların altında yatan temelleri bulabilmek için yıllarca dikkatli ve ciddi çabalar sarf etmişlerdir.

Ancak yine de bu çalışmaların ciddi metodolojik problemleri vardır. İnsanların karmaşık sosyal davranışlarının biyolojik temelleri tespit edilmeye çalışılırken pek çok kusurlu iddia ortaya atılmış, problemleri veri toplama yöntemleri kullanılmış, bozucu deneysel ortamlar yaratılmış ve kendilerini tekrar eden sonuçlara ve çeşitli problematlere subjektif şekilde yaklaşmışlardır. Cinsiyetin ve cinsel davranışların çoğu hayvan türlerinin geniş bir spektrumunu kapsamakla beraber, -spesifik olarak insanlarla ilgili olanlar da dahil- çok sayıda araştırmaya yapılmış olmasına rağmen elimizde halen çok az doğru ve güvenilir cevap vardır. Bir şey kesin olarak söylenebilir. En azından şimdiye kadar hiç kimse eşcinselliğin kesin ve doğrudan biyolojik bağlantılarını gösterebilmiş değildir. (Bakınız: *Biyolojik Çalışmalarla İlgili Ekler*)

En büyük problemlerden bir tanesi, her ne kadar bazı çalışmalar ve araştırmalar kapsayıcı yaklaşımlar ve gelişmekte olan bu fenomenin kompleksliğini tanıyorsa da, zamanın indirgemeci modasıyla eşcinselliğin biyolojik kökenini saptamak için girişimlerde bulunulmuştur. Bu doğrultuda konuya yönelik bir gen, belirli bir kromozom, beynin belirli bir bölgesi, belirli bir hormon ya da hormon yüzdesi vb. şekilde açıklamalar yapılmaya çalışılmıştır. Ve bu tekil bir öz bulma kapsamındaki araştırmaların indirgemeci kökenleri bu özleri

do?al ve sosyal ortamlar?n d???nda *yapay bir izolasyonda* aram??t?r.

Belirtmekte fayda var, bir DNA zincirini test t?p?n?n i?ine koyarsan?z, yaln?zca orada duracak ve bir ?ey yapmayacaktır! Genler yaln?zca ya?ayan h?crelerle etkile?ime ge?erek ve kar??i???nda genel hatlar?yla v?cut ile etkile?ime ge?erek ve bunun kar??i???nda da do?a ve sosyal ?evre ile etkile?ime ge?erek i?lev g?r?rl?r. Ger?ekten biyolojik fonksiyonlar?n ge?erli olabilece?i bir ara?t?rma i?in ?eylerin birbirleriyle olan farklı organizasyonlar?n ve ?eylerin birbirleriyle olan dinamik etkile?imlerinin hesaba kat?lmas? gerekir.

E?cinselli?in s?zde biyolojisi (ve insan?n di?er kompleks sosyal davran??lar?) i?in yap?lan ?arp?t?lm?? ?i? bas?n haberleri, i?leri sadece daha da k?t? yapmaktadır. Bir g?n daha ge?mesin ki bilim insanlar?n?n “geylik genini” ya da “gey beyni” ya da e?cinselli?in “hormonel” sebeplerini bulmam?? olsunlar. (Hatta sald?rganl??? veya e?inizi ge?en hafta neden aldatt???n?z gibi ?eyleri de kesinlikle hi?bir bilimsel zemini olmadan ac?nas? bir e?lenceyle pazarlamaya ?al???rlar). ??phesiz bedenimizin i? k?sm?na bakt?k?a s?recin d?? ba?lant?lar?ndan kopmak ka?n?lmaz hale gelir. Sosyal etkile?imlerimiz, sosyal ya?ant?m?z gibi ?eylerin insan?n yapt?klar? üzerindeki etkisi ve hatta genel olarak bedendeki etkisini g?z ard? ederiz.

?ndirgemeci biyolojik yakla??m?n temel problemi, insan biyolojisinin b?yle y?r?m?yor olmas?d?r! Cinsel davran??lar, kompleks sosyal davran??lard?r ve de biyolojik ara?t?rma tarihinin en ba??ndan beri kompleks sosyal davran??lar? basit veya tek bir gene, hormona indirgemek m?mk?n olmam??t?r. Ne de insan?n kompleks sosyal davran??lar?n? ?nceden programlanm?? bir fiziksel ba?lant?salc?l???a indirgeyip bu ? ekilde yans?tmaya ?al??mak m?mk?nd?r. Bu elbette insan davran??lar?nda ?nemli biyolojik temeller yok demek de?ildir. Ancak tam bizim biyolojimizin en kayda de?er ve dikkat ?ekici ger?e?i olarak ortaya ??kan ?ey, bizim t?r?m?z? *biyolojik* olarak en ?zel k?lan ?ey, bizim e?i benzeri g?r?lmemi? derecede davran??sal yo?rulabilirli?imiz ve i?lenebilirli?imizin bulundu?u ger?e?idir: ger?ek ?u ki, bu durumun kabaca “do?u?tan” gelme ile a??klanamaz. ?nsan t?r? olarak geli?memi? ve bu gezegendeki di?er t?rlerden daha ?ok, ?zellikle de sosyal etkile?imlerimiz arac?l???yla inan?lmaz bir ?renme kapasitesine sahip olarak do?uyoruz ve bunun sonucunda ?ok geni? bir yelpazede davran??lar (buna insanlar?n daha ?nce hi? beceremedi?i yepyeni davran??lar da dahildir) ve hatta t?m ya?amlar?m?z boyunca yeni davran??lar ?renmeye devam ediyoruz. *Bundan dolay?* bir t?r olarak ger?ekten ?ok e?siziz.

??phesiz insan bedeni maddi varl?klard?r ve bundan dolay? maddi limitleri bulunmaktadır. V?cudumuz isteyebilece?imiz her ?eyi yapamaz (orne?in, y?ksek bir binan?n ?zerinden tek atlay??ta ge?emeyiz) ve ?ok geni? davran??sal yeteneklerimizin geli?imi bile limitsiz de?ildir. Bedenlerle do?ar?z, bo? sayfalar olarak de?il ve insanlar?n geli?iminin her d?neminin e?it esneklikte olmad??? da bir ger?ektir.[8] Yani evet, biyolojik “limitler” var ve biyolojik geli?im d?nemleri de var. Ancak genel olarak biyolojimizin temel niteli?i bizim e?i benzeri g?r?lmemi? s?regelen davran??sal esnekli?imiz ve ?renme kapasitemiz olarak kalmaya devam etmektedir.

Bu biyolojik/sosyal etkile?imi anlatman?n ba?ka bir yolu da, bireyin v?cudunun ve onun biyolojisinin bir alt yap? ve temel olarak hizmet etmeye devam etti?i, bir etki icra etti?i ve hatta insan davran??lar? ?zerine baz?

parametreler ve limitler koydu?udur. Ancak bunun ötesinde, toplumsal ko?ullanma, kültür ve ö?renme, zorunlu olarak karma??k bireysel davran??lar? ?ekillendirir ve bunlar? etkiler; asl?na bak?l?rsa her zaman yeniden bu davran??larda öncül bir etken olarak gösterilebilir. Bireylerin biyolojik geli?iminde, sonradan gelen davran??sal yetenekleri ile ilgili olan baz? dü?üm noktalar? olabilir, ancak tipik olarak karma??k davran??larla ilgili olan bireysel geli?im son derece yo?rulabilir ve adapte edilebilirdir ve bir bireyin *tüm* hayat ? boyunca devam eder. ?lginç ?ekilde, karma??k davran??lar bazen bir vücudun iç biyolojik düzeni ve çal??ma yöntemi üzerinde geri bildirimli dönü?ümsel bir etkiye bile sahip olabilir (yaln?zca bir örnek olarak stresin vücut üzerinde yapabilece?i etkileri bir dü?ünün).

Biyologlar Richard Levins ve Richard Lewontin, genel bir sosyobiyojoloji analizinin parças? olarak, 1985'te yazd?klar? *The Dialectical Biologist* (ss. 262-263) kitab?nda cinsel ve di?er sosyal davran??lara bir analogi olarak ?u örne?i verdiler: “?nsanlar?n ne *yiyebilecekleri* biyolojik olarak belirlenmi?tir; ne *yedikleri* ise gayet ba?ka bir konudur. E?er insanlar?n ne yedikleri tarihsel, sosyolojik ve bireysel olarak belirlenmi?se, *neden* yedikleri de bir o kadar belirlenmi?tir. Biyolojik olarak, ‘yemek’ ve ‘içmek’ beslenmenin fiziksel aktiviteleridir. Gerçekte, yemek ve içmek bu biyolojik zorunlulukla çok çe?itli ili?kilere sahiptir. Yemek yemek, aile ba?lar?n ? güçlendiren, ticari al??veri?ler için bahane olu?turan, kar??l?kl? sosyal yükümlülükler yaratma ?ans? sunan sosyal bir durumdur. ?nsan kültüründe yemenin ve içmenin tek bir anlam? yoktur, fakat tek bir fiziksel aktivitenin uçsuz bucaks?z sosyal ve bireysel bir anlama nitel dönü?ümü durumu bulunur. Yaln?zca bu fiziksel aktivite üzerine, bunun biyolojik ön ko?ullar?n?n, evriminin, di?er hayvanlardaki bu davran??a benzerliklerinin, ya da beynin bunu etkileyen bölümlerinin üzerine yap?lacak tek ve k?s?tl? çal??malar basitçe insan fenomeniyle alakas?z olacakt?r.”

O halde insan cinselli?i hakk?ndaki biyolojik çal??malar yaln?zca vakit kayb? m?d?r? Elbette de?ildir. Cinselli?in “alt?nda” veya temelinde biyolojik “destekleyici unsurlar” vard?r ve bütün bunlar hakk?nda halen aç??a ç?kar?lacak ve ö?renilecek pek çok ?ey var. Cinsiyet biyolojisi hakk?nda pek çok ?ey anla??lmaktadır, ancak özellikle de insanlardaki varsay?lan cinsel *davran??* biyolojisi hakk?nda çok daha az ?ey bilinmektedir. Biz kan?tlar?n ço?unlu?unun genelde sosyal ve biyolojik olmayan faktörlerin cinsel faaliyeti ve uygulamalar? ?ekillendiren temel dinamikler oldu?una i?aret etti?ine inan?yoruz, ancak “sosyal olan?n biyoloji üzerinde önceli?i” hakk?nda konu?may? biyolojik bir yap?n?n varl??n? reddetmek için (sonuçta insanlar?n halen bireysel olarak bedenleri vard?r!) ya da asl?nda biyolojimizden ö?renilecek pek de bir ?eyin bulunmad??n? dü?ünmek için yapm?yoruz. Buradaki nokta, insanlardaki (do?du?umuz günden itibaren ö?renmeye ve toplumsal örgütlenmeye yönelik büyük bir kapasitemizin olmas? nedeniyle) temel bireysel biyolojinin öneminin, bireyler olarak yapt??m?z her ?eyi belirleyen ve biçimlendiren kültürel ve sosyal etkile?imlerimizin önemi taraf?ndan *gölgede b?rak?lmas?* durumudur.

[Bu sorun hakk?nda daha detayl? bir tart??ma için okuma önerileri: Gould – “*Mismeasure of Man*”; Lewontin & Rose & Kamin – “*Not in Our Genes: Biology, Ideology, and Human Nature*”; Skybreak – “*TAR?H ÖNCES? ADIMLARDAN GELECE??N ATILIMLARINA – ?nsan?n Ortaya Ç?k???, Kad?na Dönu?k Bask?n?n Kökenleri ve Kurtulu?a Giden Yol Üzerine Bir Çal??ma*” ve kendisinin *Revolution* gazetesinde Lewontin

üzerine de?erlendirmesi, “*Not in Our Genes and the Waging of the Ideological Counteroffensive.*”]

Aç?k olmak gerekirse, henüz hiç kimse e?cinsel faaliyetin tek bir spesifik ve do?rudan biyolojik olandan[9] daha fazla tek bir spesifik do?rudan sosyal “sebebini” tam olarak saptayamam??t?r ve genel cinsel faaliyetin formasyonunun pek çok karma??k faktörün kar??m? olarak ortaya ç?kmas? ve kendini muhtemelen her bireyde pek de ayn? yoldan sunmamas? olas? görünüyor. E?er herhangi bir gelecek bilimsel ara?tırma bireyin biyolojisi ile cinsel yönelimi aras?ndaki ba?lant?yı aç?kça ortaya koyarsa (ve tekrarlamak gerekirse, günümüze kadar böyle bir ba?lant? kurulamam??t?r) bu ?üphesiz çoklu etkile?im içindeki biyolojik sistemlerin de?erlendirilmesi ba?lam?nda olmalıdır, ayrıca fiziksel vücudun d?? do?al ve insan?n büyüdü?ü, geli?ti?i ve içinde çal??t?? son derece kritik sosyal çevre ile içinde bulundu?u dinamik etkile?imin analizini de içermelidir.

?imdilik cinselli?in biyolojisi meselesini bir kenara koyarsak, e?er bir bireyin e?cinselli?inin belirleyici kaynaklar?n?n izi herhangi bir ?ekilde sadece biçim verici *sosyal* deneyimlere götürülse bile -ve bazı insanlar?n e?cinsel ili?kilere bilinçli bir seçimle girmesine rağmen- bu durum toplumda cinsel yönelimi genel olarak insanlar ya da özellikle belirli bir e?cinsel ya da e?cinsellerin tamam? için bilinçli bir “seçimin” sonucu olarak sunuldu?u anlam?na gelmez. Do?al olarak insanlar kimi ve neyi çekici bulduklar? hakkında bilinçli olarak “dü?ünürler”. Fakat bir bireyin önceki ve biçim verici sosyal etkilerinin ve deneyimlerinin genel kar??m? (ki hepsi birinin eninde sonunda cinsel olarak çekici buldu?u, “a??k oldu?u” vb. ki?i üzerinde etkin etkilere sahiptir) derin biçimde içselle?ebilir – ve pek çok durumda da (ya da en az?ndan bu belirli bir ki?iye öyle görünebilir) bir insan?n ki?ili?inin o kadar önemli bir parças? olur ki, hemcinsini veya kar??t?n? çekici bulmak konusu bir seçim olmaktan ç?kar.

Bu durumun sonucu olarak, tek ba??na sosyal ve biyolojik çevrenin cinsel yönelim olu?turma aç?s?ndan etkile?im süreci henüz tam olarak aç?k olmasa da, biz di?er karma??k ili?kilerin etraf?ndaki kan?tlara ve genel olarak tarih boyunca ve günümüz dünyas?nda insanlar?n cinsel pratiklerinin çe?itli?ine ve karma??kl??na bak?ld??nda genel olarak sosyal faktörlerin öncülü?ünü varsayacak temelin oldu?unu dü?ünüyoruz. Her halükarda, politik aç?dan daha önemli olan meselenin fenomenlerin sosyal de?erlendirilmesi oldu?unu dü?ünüyoruz. Bu makalede daha önce söyledi?imiz ?eye geri dönelim::

Ancak biz, insanlar aras?ndaki farklı toplumsal faaliyetlerin daha geni? ne türde sosyal etkilere ve tesirlere sahip oldu?unu ve toplumdaki devrimci s?n?f olan proletaryan?n ve insanl??n tamam?n?n objektif istekleri do?rultusunda genel olarak toplumu dönü?türme ve tamamen devrimle?tirme mücadelesinde neyin göreceli olarak toplumsal bak?mdan önemsiz ve neyin objektif olarak zararlı veya objektif olarak yararlı olabilece?ini çözümlenmeye çal??mak için bir temel bulundu?unu -ve bunu çözümlenmek gibi bir sorumlulu?umuz oldu?unu- dü?ünüyoruz.

“Bunu çözümlenmek” için genel olarak cinsellik etraf?ndaki kurumlar?, kültürü ve bunun bugün ABD toplumunda e?cinselli?i, kültürü, tutumlar? ve hatta bazı e?cinsel faaliyetleri nas?l etkiledi?ini daha derinlemesine incelemenin gerekli oldu?unu dü?ünüyoruz.

Ataerkillik, Erkek Hakk? ve S?n?fl? Toplumda E?cinsellik Üzerine Kültürel Normlar ve Bak?? Aç?lar?

S?n?fl? toplum tarihinde heteroseksüel cinsel ili?ki a??r basan cinsellik biçimi olmu?tur. Yüksek ihtimalle bu sadece ve hatta esasen insan türünün yaln?zca erkek ve kad?n aras?ndaki cinsel ili?ki ile üreyebilmesinden dolayı de?il (en az?ndan yak?n zamana kadar!), önemli ölçüde mülkiyet ili?kilerinin ataerkil toplumda ataerkil aile modeli üzerinden geli?ebilmesindedir.

1988 tarihli *Revolution* dergisindeki “E?cinsellik Meselesi ve Kad?n?n Kurtulu?u” makalesinin zay?f ve güçlü yönlerini ilerleyen k?s?mlarda tart??acak olsak da, bu makalenin a?a??da verilen bölümünün esasen do?ru ve önemli oldu?unu dü?ünmeye devam etmekteyiz:

Buras? ataerkil aile yap?s?n?n ortaya ç?k??? ve geli?imi hakk?nda derin bir analiz yap?lacak yer olmasa da, her tür insan cinselli?inde kad?na yap?lan sistemli bask?n?n bu süreçteki belirleyici rolünü anlamak önemlidir. O zamandan beri, ki bu ataerkil ailenin konuyla alakas?n?n püf noktas?d?r, kad?nlar birikim sürecinde özel ve bask?lanm?? bir pozisyona sahip olmu?lard?r: Erkekler taraf?ndan domine edilen (önceki zamanlar?n i? bölümünün bir sonucu olarak) ve yeni geli?mekte olan özel mülk türlerinin korunumunun gereklili?i, erkek soyunun garanti edilmesini zorunlu k?lm?? ve kad?n cinselli?i üzerine yasaklar koyulmas?n ? yan?nda getirmi?tir. Kad?nlar evcil köleler olmu?tur. Latince *famulus* sözcü?ünden türeyen “family” yani aile, asl?nda “kölelerin evi” anlam?na gelmektedir. Kad?n eme?inin meyveleri, mülkiyeti ba?kalar? taraf?ndan kontrol edilen ve ezenlerin gücünü ve otoritesini desteklemeye hizmet eden devredilebilir bir mülk haline gelmekle kalmad?, ayn? zamanda en temel rolleri kurumsalla?t?rd?, göreceli de?erleri esas olarak aile biriminin yeni üyelerini üretme yetene?inin olup olmamas? ile tan?mland?.

...Tarihte ilk defa kad?n?n çocu?unun babas?n?n kim oldu?u toplumsal bir önem kazandı?, özellikle de e?er çocuk erkekse. Ancak soyun kesinle?tirilmesi ve kad?n?n genel boyun e?mesi durumu; kad?nlara büyük zarar veren aile d???nda cinsel ili?kiye verilen ac?mas?z cezalar ve d??lama, zoraki teke?lilik, kurumla?m?? tecavüz, cinsel organlara hasar verme vb. zor kullanma ve kad?n cinselli?ini çarp?tma metotlar?n? içeren çe?itli ko?ullar alt?nda mümkün olmu?tur. K?saca, heteroseksüelli?in toplumsal egemenli?inin devaml?l???n?n esas ve maddi temeli i?te *budur* – bu durum ayn? zamanda erkekler ve kad?nlar aras?ndaki binlerce y?ll?k bask?c? ili?kileri gösterir, bunlar?n hepsi mülkiyet ili?kilerinin yeniden üretilmesine yönelik gündeme getirilmi?tir.

Bütün bunlarla anlat?lmak istenen, özel mülkiyetin do?u?uyla ve ataerkil aile yap?s?n?n yarat?l???yla, heteroseksüelli?in di?er cinsellik türlerine kar?? orant?s?z bir toplumsal önem kazanmas?n? zorunluluk haline gelmesidir. Bu zamandan beri kad?n cinselli?i mümkün oldu?unca bask?c? bir biçimde heteroseksüel ili?kilere, özellikle de teke?li olanlara indirgenecek ?ekilde düzenlenmi? ve k?s?tlanm??t?r. Bu durum “gayrime?ru” çocuk oran?n?, evlilik ça??ndaki genç kad?nlar?n “ba?l?k paras?” dayatmas?n? a??p sevdiklerine kaçma vakalar?n?n oran?n? ve aile d???ndan ba?ka kad?n ya da erkeklerle her tür cinsel

aktivite oran?n? dü?ürecektir... ki bunlar ?u ana dek boyun e?dirme ve itaate dayal? kurallara meydan okuma örnekleri olmu?lard?r. Kad?nlar üzerindeki bu bask?, tamamen bu tip cinsel aktivitelerin düzenli birikimi ve mülkün devrini zorla?t?rmas?ndan ötürü kurulmu?tur.[10]

Ba?ka ?eylerin yan? s?ra, üstteki al?nt? heteroseksüelli?in s?n?fl? toplumda niçin egemen oldu?unun yo?unla?m?? bir aç?klamas?n? sunmaktadır. Bu mülkiyet ili?kilerinin sonucu olarak, cinsel “fetih”, macera ve keyif geleneksel olarak erkeklerin muhafazas?nda olmu?tur. Erkekler için teke?lilik, kanun ya da dini sebeplerle zorunlu hale getirildi?inde bile bu “cinsel serbestlik” durumu erkeklerle ilgili oldu?unda daha çok tolere edilmi? (mesela, ba?ka bir erke?in mal?n?n ihlali söz konusu olmad???nda) hatta bu durum kabul görmü? ve te?vik edilmi?tir. Erkeklerin sürekli ve hatta birden fazla cinsel aktivite ihtiyac? (ve “hakk?”) olmas? beklenmesi birçok toplumda bir kurald?r. Bu beklenti pek çok sosyal/cinsel ileti?imi etkisi alt?na alm??t?r – “gerdek gecesi” (erke?in günümüze kadar pek çok ülkede evlilik ile tecavüzünün yayg?n ve kabul görür olmas?na sebebiyet veren “evlilik hakk?”), çoke?lilik, cariyelik ve tarihte yayg?n köle, hizmetçi ve sava? sonucu “fethedilenlerin” tecavüze u?rat?lmas?, geni? çaplı fuhu? ve son derece büyük, günümüzde *dünya çap?nda* var olan ve a??rl?kl? olarak erke?e “hizmet eden” seks endüstrisi.

Farklı erkek e?cinselli?i biçimlerini ilgilendiren toplumsal bak?? aç?s? ve kanunlar asl?nda tarih süresince ve farklı s?n?fl? toplumlarda de?i?iklik göstermi?tir ve bunun erkeklerin cinsel aktivitelerinde daha çok “serbestli?in” olmas?na ya da daha esnek olmalar?na izin verildi?ini gösteriyor olmas? gayet mümkün. *Bazen*, antik Yunanlı?lardan bahsedildi?i üzere, kad?nlara toptan yap?lan bask?y? gösteren ve bu bask?yla iç içe olan bazı e?cinsellik türlerinin yayg?n oldu?u görülmektedir. En modern zamanlarda bile, bazı kültürlerde özellikle de gençler aras?nda esasen “normal” heteroseksüelli?e geçi? olarak görülse de erkek erke?e cinsel doktrinle?tirme ve deneyimleme yeti?kinli?e geçi?in bir parças? olarak kabul edilmi? ve buna göz yumulmu?, hatta aç?kça te?vik edilmi?tir. (Bu te?vik etme ço?u zaman aç?kça genç kad?n nüfusunu evlenene kadar “saf” tutma ihtiyac???na ba?lanm??t?r).[11]

Fakat s?n?fl? toplumun ortaya ç?k??ndan itibaren, erkekler aras?nda belirli seviyede, geni? çaplı ya da en az?ndan bazı durumlarda e?cinselli?e “izin veren” ya da bunu “tolere eden” ve “destekleyen” kültürlerin olmas?na rağmen, e?cinsel ili?ki (erkek ya da kad?n) ço?u zaman kanunlarda ve/veya o bölgedeki en yayg?n dinde vb. teknik olarak yasaklanm??t?r. Genellikle ataerkil toplumun ahlak kurallar?n?n dayat?lmas?na ba?lı olarak, e?cinsel ili?kiler ço?u zaman bu aktivitede bulunanlar?n ac?mas?zca cezaland?r?lmalar? ve hatta öldürülmeleri için zemin olmu?tur. Bu cezaland?rmalar?n dünya çap?nda tamam? hakk?nda ya da ceza türlerinin (ayrıca bu genele uymayan istisnalar?n) hepsinden bahsetmemiz mümkün olmasa da, özellikle Yahudi-Hristiyan kültüre ba?lı ahlak kurallar? ve tarihsel anlat?n?n bu cezaland?rmalarla ba?lant?s?n? ve Avrupa tarihinin özellikle homoseksüel aktivitelerde bulunan ya da bunu yayg?nla?t?rmaya çalı?maktan suçlananlar? da içeren k?y?mlarla, cad? yakmalar?yla, engizisyonlarla vb. dolu oldu?unu vurgulamak önemlidir.[12]

Günümüz ABD'sindeki durumla ilgili, Taslak Program'mızın “**Proleter Devrim ve Kadınların Kurtuluşu**” ekinde şöyle özetledik:

Son birkaç on yılda, geleneksel çekirdek aile “modeli” ciddi derecede yıkılmıştır. Günümüzde çoğu kadın iş sahibidir ve tam-zamanlı ev kadını değildir. Evliliklerin yarısı boşanma ile sonuçlanmaktadır. Göçmen aileler çoğu zaman sınırlı her iki tarafında yaşam zorundadır. Bir hayli aile kadınlar tarafından yönetilmektedir ve doğan her üç çocuktan biri “evlilik dışıdır”.

Kadın ve ailenin değişmekte olan rolü ve emperyalist dünya ekonomisinin kadınlar iş gücüne katma ihtiyacı giderek emperyalistlerin geleneksel değerleri koruma ve empoze etme ve ailenin bağlarını koruma ihtiyacı ile daha fazla çelişmektedir. Kapitalizmin bu değişimleri ve çelişkili ihtiyaçları yer kabunun çarpışan iki tabakası gibidir – ciddi sarsıntılar ve ayaklanmalar üretebilecek güçtedir.

Bu karışıklığın içinden kadınlar ezmeye ve erkek otoritesine itaat ettirmeye çalışılan gerici hareketler açığa çıkmaktadır, fakat aynı zamanda toplumun tamamında kadınların isyanı ve ayaklanmaları gündemdedir. Proletaryanın kurtarma mücadelesi, kadınların bu baskı sonucu oluşan öfke ve isyan potansiyelini devrim için çok büyük bir güç olarak açığa çıkarabilir ve çökertebilir da.

Kadın boyun eğmeye ve itaate zorlamak isteyen bu gerici hareketlerin önemli bir parçası cinsellikle ilgili gerici ve baskıcı bir bakış açısı ve “evlilik yatağını” kutsal olarak korumasıdır. Bu gerici saldırıyla ilgili olan ve hatta bu saldırının merkezi bir parçası olan bir olgu da, eşcinsellerin ve eşcinselliğin “doğal olmayan”, “günahkâr” ve kutsal aileye karşı olduğuudur. Bunun yanı sıra, homoseksüellere karşı “erkeksi” olmadıkları ve hatta “kadın gibi davranan bir erkek” oldukları hakkında ve lezbiyenlere karşı da “kadınların gerçek rollerini” (cinsel/samimi ilişkilerde ve genel olarak toplumda erkeğe boyun eğmek) ihlal ettikleri üzerine yaygın saldırılar kendini göstermektedir.

1988'de söylediğimiz gibi: “Bütün bunların önemli bir noktası hiç kuşkusuz kadınlar (ve çocukları da) sindirmede şu ana dek yeterince test edilmiş ‘çekirdek aile’ düşüncesini desteklemektir. Ve bu durum bütün bunların “sapkın”, milli iradeyi ve gücü zayıflatan şeyler olduğu iddiaları ve ‘böylesi’ kişilerden milleti kurtarmak amacıyla pogromcu (kaymacı) bir grup zihniyeti yaratma amacıyla hizmet eder. Bu tür ahlakçı kampanyalar günümüzde “milli onuru korumak” ve insanlar ABD emperyalizminin gerici zorunlulukları etrafında toplamak için yapılan grotesk savaşın önemli öğelerindedir.” O zamandan beri, ABD toplumunun genelinde homoseksüelliğin kabulü ve tolere edilmesi geçmişten daha fazla olsa da, aynı zamanda bu kişilere karşı yaratılan gerici atmosferin daha yoğun ve saldırgan olduğunu da görmekteyiz. Eşcinseller (ve trans bireylerin) üzerine yapılan ve cinayete kadar ulaşan bu şiddetli saldırılar, dinsel fanatizmin artması ve devlet tarafından din-devlet ayrımını gittikçe daha çok azaltan resmi hamleler, dine bağlı gericiğin desteklenmesi ve Hristiyan Faşist girişimlere etkili pozisyonların ve desteğinin verilmesi ile ele ele giderek artmaktadır.

1986 gibi yak?n bir tarihte ABD Yüksek Mahkemesi, Bowers vs. Hardwick davas?nda, yasalar?nda “sodomi” [i] kanunlar? olan eyaletlerin, kar??l?kl? uzla??n?n oldu?u e?cinsel ili?kilere kar?? bu kanunlar? kullanma hakk?n? onaylam??t?r.[13] Gey evliliklere izin veren yasalar?n kabul edildi?i az say?da eyalette, bu kanunlar ? geri çevirmek için gerici ve nefret dolu kar?? sald?r?lar ba?lat?lm??t?r. Eylül 1996 tarihinde de Ba?kan Clinton, evlili?i “bir erkek ve bir kad?n aras?nda kar?-koca olacak ?ekildeki yasal birliktelik” ?eklinde tan?mlayan “Evlili?in Savunulmas? Yasas?n?” imzalayarak federal kanunda hiçbir eyaletin ba?ka eyaletlerdeki e?cinsel evlilikleri tan?mama hakk?n? kanuna yerle?tirmi? ve bunu bütün federal devlet kurumlar?na (IRS yani Milli Gelirler ?daresi, Social Security and Medicare yani Sosyal Güvenlik ve T?bbi Yard?m vb.) ve programlar?na kar?? ba?lay?c? k?lm??t?r.

Laik ve dinci burjuva otoriteler kendi aralar?nda her tür cinsel aktivitede bulunurlar, ancak bu ikiyüzlüler ço?u zaman -ve genellikle vah?ice- ataerkil aileyi, geleneksel dini de?erleri, cinsiyet rollerinin bask?nl???n? ve erkek hakk? yetkisini korumak ve kabul ettirmek için kitlelerin aras?ndaki cinsel aktiviteleri s?n?rland?rmak ve kontrol alt?nda tutmak isterler. Ne yaz?k ki, bu eninde sonunda burjuva ilhaml? (ve destekli) olan ve e?cinselleri hedefleyen ayrımc?l?k ve sald?r?lar bazen bizzat toplumun içinden insanlar?n ellerinden ç?kar.[14]

Bütün bunlar, kad?nlar? bask? alt?nda tutmak ve insanlar? bölünmü? ve birbirlerine kar?? cephe alm?? ? ekilde biçimlendirmek isteyen dü?man?n ac?mas?zca bask?y? yo?unla?t?rmas?n? ve gerici bir atmosfer yaratmas?n? mümkün k?lm??t?r. ABD toplumu yaln?zca lezbiyen ve gey bireylerin ya?ad??? aleni zulümle de?il, ayn? zamanda pek çok e?cinsel bireyin ailelerinden uzakla?t?r?lmas?, sosyal olarak izole edilmesi ve e?cinselliklerin gizlenmeye çal???lmas? ile de damgalanm??t?r durumdad?r ki, bunlar?n hepsi, günümüzde ABD’de gey gençlerin ciddi derecede yüksek intihar oranlar?n?n gösterdi?i üzere önemli derecede ac?ya ve eziyete sebebiyet vermektedir. Bunlar?n tamam? proletaryan?n ç?karlar?na z?tt?r ve ba?ta vurgulad???m?z Program Tasla???m?z?n bir k?sm?n? al?nt?lamak gerekirse:

Devrimci proletarya, gerici güçlerin e?cinselli?e kar?? sald?r?lar?na sert bir ?ekilde kar?? ç?kar. Ayn? ? ekilde, devrimci proletarya, e?cinsellere kar?? tüm fiziksel sald?r?lar?n, tüm ayrımc?l?klar?n ve günümüzde fazlas?yla yayg?nla?m?? korkunç hükümet bask?lar?n?n da kar??s?nda konumlan?r. Yeni toplumda e?cinselli?e kar?? tüm ayrımc?l?klar yasa d??? olacak ve toplumun tüm çeperlerinde, aile ve ki?isel ili?kiler de dahil olmak üzere buna kar?? mücadele verilecektir.

?leride geri dönece?imiz bu noktana ve yukar?daki al?nt?n?n, sosyalist toplumda, proleter devletin gerçek yasalar?ndan ve uygulamalar?ndan, daha da önemlisi, toplumsal ili?kileri dönü?türmek için gerçekle?tirilecek sürece kadar her ?eyle ili?kisi bulunur.

ABD Toplumunda Modern Gey ve Lezbiyen Kültürü

Önceden de söylendi?i gibi, günümüz dünyas?ndaki *tüm* cinsel ili?kilerin kad?nlar üzerindeki on binlerce y?ll ?k sistematik bask?n?n damgas?n? ta???ma derecesini küçümsememenin önemli oldu?unu dü?ünüyoruz. *Bu durum, bireylerin bunun ne kadar fark?nda oldu?undan ba???ms?z bir ?ekilde do?rudur.* Bu durum bireyler

bazında -ve bireysel samimi ve cinsel ilişkiler bazında- insanların faaliyetlerinin “birebir” bir şekilde sosyal faktörlerin, özellikle de kadınların bastırılması bunun üzerinde esas bir rol oynadığı anlamına gelmez. Başka bir deyişle, kadının bastırılması sebebiyet veren toplumsal ilişkilerin ve bununla bağlantılı fikirlerin insanların cinsel faaliyetlerini etkileme vb. üzerinde kararlı bir etkisi olması rağmen bu durum karmaşıktır. Örneğin, bunu demek kabaca indirgemeci olurdu: kadının bastırılması insanların cinsel faaliyetlerini etkilemede ciddi bir rol oynadığından ötürü, her bireysel cinsel ilişki (heteroseksüel ya da homoseksüel olması farketmeksizin) tanıtımsal olarak ve esasen kadının bastırılması (ya da bu baskıyla suç ortağı olma) arzusunun bir ifadesidir – ve onun da ötesinde *bilinçli* bir ifadedir. Ancak bizler, bu şekilde (ya da herhangi başka bir tarzda) kaba bir indirgemeciliğe düşmeden, burjuva toplumda ve sömürücü ve baskıcı ilişkilerle karakterize olan diğer tüm toplumlarda kadının bastırılmasında bu durumun kararlı biçimde oynadığı rolü ayrıca cinsel ve samimi her tür ilişkiyi etkileme rolünü tanımalıyız ve bunu vurgulamalıyız. Bu yüzden yeni Program Taslağında şu ifadeye yer verdik:

Burjuva toplumunda kadınlar ve erkekler arasındaki cinsel ve samimi ilişkiler büyük ölçüde erkek egemen ideolojinin ve “erkek haklarının” yansımalarıdır ve bunlar tarafından domine edilmektedir; bunlar birbirlerinin bünyesinde yer alırlar ve toplumsal ilişkilerin genel çerçevesinden etkilenirler. Bu çerçeve içinde kadınlara uygulanan baskı bütünüleyici ve temel kısım olur. Bunların hepsi proletaryanın kitleleri radikal bir devrim bünyesinde harekete geçireceği ve kadınlara uygulanan baskıyla beraber tüm baskı ve sömürünün köklerinden kopartılacağı bir sürecin parçası olacaktır. Sosyalist toplum, samimi ilişkiler alanında tutarlı standartlar ve kadınlara uygulanan baskının kökten sökülmesi doğrultusunda insanlar çaba göstermeleri için teşvik edecektir. (“Proleter Devrim ve Kadının Kurtuluşu” s. 106)

Homoseksüel, heteroseksüel ya da biseksüel fark etmeksizin, pek çok kişi, esasen cömert, baskıcı olmayan – eşitlikçi temelde karışık başka ve duygusal desteğe dayalı samimi ilişkiler ve cinsel ilişkiler peşinde olsa ve pek çok kişi şu anki toplumsal düzende dahi bunu elde edebilse de; ataerkil toplumsal ilişkiler bunaltıcı ve aşırı etkilerini ayrıca erkek hakkı temelli değerlerini kapitalist toplumun kültürüne yaymış durumdadır. Yükseltilemeyen itirazlar da çoğunlukla hayal kırıklığı ile sonlanmıştır.

Erkek eşcinsel yaşamın çevreleyen egemen kültür, bu toplumun en samimi toplumsal ilişkilerinin metalaştırılması ve insanların cinsel açıdan nesnelendirilmesinde (bu durumda erkekler cinsel nesne yapıları) ayrıca gençlerin estetik bulunması ve “güzellik” takıntısında herhangi bir kırılma olmaz – kişinin deşeri başarılı bir cinsel metaya indirgenir ve bu durum merkeze alınır. Diğer bir örnek normal anonim cinsel ilişkilerde öncelik ve talebin durumudur. Bu da son derece süslenmiş bir “Amerikan erkeğidir” (“gey” veya “heteroseksüel”) şüphesiz eşcinsel erkeklerin evrensel bir özelliği olmamakla birlikte, gey topluluklarında bu tarz arayışların ve tercihlerin aşırı uçlara gitme eğilimi mevcuttur. Kadınlara (ve/veya kadın vücuduna) açıkça hakaret edilmesi ve diğer mizojini ifadeleri de bazı meskenlerde pek de nadir değildir. Bu tarz uygulamalar ve düşünceler “erkek hakkından” kopabilmekten son derece uzaktır!

Önceden söylendiği gibi, modern ABD toplumunda erkek eşcinselliğinin esas pratiği de iktidar ve karmaşıktır. Hiçbir şekilde bütün erkek eşcinselliği yukarıda örnek olarak verilen uygulamalar ve düşünceler tarafından karakterize edilmez. Birçok gey toplulukta bu tarz eylemler için ciddi bir geçerlilik olsa da, bu genel ABD toplumu bağlamından ya da bu toplumda eşcinsellerin kişisel ve aile ilişkileri de dahil olmak üzere ötekileştirilmesinden, sosyal olarak dışlanmadan ve ayrımcılığa uğranmasından tamamen ayrılmaz. Bu toplumu sermaye yönetir ve kendiliğinden olan eylem herkesi ve her şeyi metaya indirgemektir – buna cinsel metalaştırma da dahildir. Ve ataerkillik koşulları altında nispeten baskın bir cinsel “erkek topluluğunun” bir ürünü olarak neyin kaçınılmaz olacağı, ya da eşcinselliğin damgalanmadığı, insanların ilişkilerinin ve cinsel alışkanlıklarının toplumun geri kalanından ayrılmayacağı ve bunların zulümle biçimlendirilmeyeceği daha açık bir toplumda neyin daha farklı olabileceğini belirlemek gerçekten zor. Fakat daha da önemli olan sorudur: Bütün bunlar, kadınların boyun eğdirilmesine karşı mücadele ederek tüm eşcinselliğin dönüşürüleceği bir toplumda nasıl etkide bulunacak? Bütün bunlar, eşcinsel cinsel uygulamalar da dahil tüm samimi ilişkiler üzerinde derin ve hatta beklenmemiş etkilere sahip olacaktır.

Lezbiyenlik de çok çeşitli bir fenomendir ve bazı lezbiyenler arasında hedonizmi yüceltme şeklinde eylem ve yaklaşımlar bulunsa da, biz aşağıdaki ifadenin fenomeni çoğunlukla karakterize ettiğini görüyoruz:

Lezbiyenlik pek çok yönden sınıflı toplumda kadınların bastırılmasına karşı bir cevaptır, ancak kendi içinde ve kendi başına bu baskıya temel bir çözüm değildir. (Ibid.)

Bu tanım yaparken, yalnızca var olan ve 60'larda ve 70'lerde çok daha yaygın olan bilinçli radikal lezbiyen yönelimden bahsetmiyoruz; ya da sadece aşikar olan gey bireylerin arasındakine kıyasla daha çok sayıda lezbiyenin kendi cinsel yönelimini bir seçim olarak karakterize ettiği (ya da kişinin kendisini biseksüel olarak tanımlamasının kadınlar arasında çok daha yaygın bir fenomen olması ve belki de genç kadınlar arasında da büyüyen bir eylem gibi görüldüğü vb.) gerçeğini de yakalamaya çalışıyoruz. Program Taslamasından yapılan yukarıdaki alıntı modern lezbiyenliğin bu özelliklerini kesinlikle kapsıyor olsa da, önceden söylendiği üzere, ilk cinsel ilişkilerini eşcinsel olarak deneyimleyen ve sadece kadınlardan oluşan pek çok lezbiyen vardır ve bu bireylere göre lezbiyen olmanın seçenek olacak bir özelliği de yoktur. Ancak genel olarak kadın eşcinselliği, açıkça kadınların erkeklerle eşit olmadıkları ve geleneksel heteroseksüel bir ilişki içerisinde geçen bir hayatın kısıtlayıcı ya da baskıcı olduğu bir toplumda yaşanması tarafından şekillendirilmiştir.

Daha genel olarak eşcinsellikte de, tek bir yol, tek bir sebep olduğundan ya da kadınlar arasında eşcinsel arzunun ve ilişkinin tek bir “nedeni” olduğundan üşüyoruz. Ancak, birçok kadının, cinsel yönelimlerini öncelikli olarak bir seçenek olarak algılayıp algılamadıklarına bakmaksızın, kadınlarla cinsel ilişkilerinin erkeklerle olan ilişkilere gerçek bir alternatif olduğunu gösteren çeşitli tutum ve duygular ifade ettiğini, diğer biçimlerin tatmin edici ve destekleyici olmadıklarını, ya da erkeklere kıyasla kadınların mahremiyetini ve eşitliğini tercih ettiklerini ya da bugünün toplumunda pek çok heteroseksüel ilişkinin bir parçası olan gerçek zorluklardan ve tahakkümden kaçınmak için en azından bir geçiş dönemi için kadınlarla ilişki kurmayı

tercih ettiklerini biliyoruz.

Bunlar anlaşılabilir düğüncelerdir. Tarihsel olarak, lezbiyen ilişkiler ve çevreler geleneksel roller içinde kadınlara var olmaları ve fonksiyonları yerine getirebilmelerini desteklemi ve onlar bu konuda cesaretlendirmi veya fiziksel ya da duygusal olarak istismar oldu?u erkek/kadın ilişkilerine nazaran bunu güvenli bir sığınak olarak bulmuşlardır. Ancak bu bazı kadınlar için kişisel iyileştirmeler olsa da, 1988 makalemizde gösterdiğimiz gibi, toplumdaki daha geniş ilişkilerin halen bir derece ve ?u ya da bu şekilde lezbiyen ilişkilerde yansıtılmadığı da doğrudur. Daha temel olarak, ABD toplumunda ve dünyanın her tarafında lezbiyenliğin uygulanması daha kapsayıcı olan kadınların bastırılması sorununu çözmemektedir.

Muhakkak pek çok lezbiyen böyle bir iddiada bulunmaz -ve bizim söylemek istediğimiz de eşcinsel partnerliklerin tanıtılması olarak belirli politik ve ideolojik program olduğu değildir- veya lezbiyenlerin (ya da geylerin) hayatları enternasyonal proletaryanın amaçlarına aday olan devrimciler ve devrimci komünistler olamayacak da değildir (bu meseleden makalenin ilerleyen kısımlarında daha detaylı bir şekilde bahsedeceğiz) Öte yandan, feminist ve reformist bilinç ve kimlik politikaları (aşağıda tekrar döneceğiz), sorunun sürekli devam eden devrimci kritiği ile aynı anlama gelmemektedir, ayrıca bunlar proletaryanın bakış açısı ve tarihsel görevi olan insanlığın tamamının özgürleştirilmesiyle de bağlantılı değildir.

Eşcinsellik, Sosyalizm ve Komünizm

Cinsel pratikler gelecekte neye benzeyecek ve eşcinsellik sosyalizm ve komünizm süresince var olmaya devam edecek mi?

Kim bilir? Bu soruya açık bir cevap, bir kişinin cinsel yönelimini oluşturan tüm faktörlerin daha kapsamlı bir bilimsel kavrayışının oturtulmasına, ayrıca sosyalizmin geleneksel toplumsal ilişkileri ve buna karşı gelen tüm fikirleri radikal bir şekilde dönüştürmesinin cinsel çekim, sevgi, kişisel ve samimi bağların temeli ve diğerleri de dahil olmak üzere insanların birbirleriyle nasıl ilişkiler kurdukları üzerindeki etkilerine de beklemesi gerekiyor. Cinsel ilişkiler ve insanların bunu uygulayacak şekilleri bizler komünizme varıncaya dek muhtemelen her tür değişimden geçecektir ve tamamıyla yeni sosyal “anlamlar” olacaktır ve her tür eski ve geleneksel seks konsepti, cinsellik, cinsiyet rolleri ve elbette kadınların genel sosyal statüleri ve pozisyonları sorgulanacak ve kökten dönüştürülecektir. Komünizme bir geçiş dönemi olan sosyalist toplum, cinselliğin her çeşit formu, cinsiyet rolü, aile, vb. ile ilgili olarak büyük ihtimalle eski ve yeni ilişkilerin ve de fikirlerin karşılıklı olarak barındıracaktır.

Peki, bu yeni koşullar altında homoseksüelliğin nicel olarak artması, azalması ya da aynı kalması yalnızca zaman ve biriken sosyal deneyim mi bize gösterecektir?

Daha önce tartışıldığı gibi, eşcinselliği “elemek” ya da bir insanı eşcinsellikten uzaklaştıracak bir amaç ya da “misyona” sahip olmak, insanların ve sosyalist bir devlet için yapılacak devrimin çıkarlarına karşı olacaktır. İnsan cinselliğinin bu ikinci ifadesi bir şekilde “yitse” ya da kendiliğinden yok olsa da (ki bunun

olas?l??? çok dü?üktür), bunun kad?nlar?n mutlak kurtulu?una katkıda bulunmayaca??n? anlamak gerekir. Daha önce bahsedildi?i gibi, e?cinselli?in baz? ifadeleri (ve özellikle erkek e?cinselli?inin günümüzdeki baz? ifadeleri) bazen erilli?in oldukça bariz bir tezahürüyle kendini gösterir (ve bu ?ekilde kad?nlar?n bask?lanmas?na katkıda bulunur), fakat bu uygulamalar?n ya da olaylar?n en gerici ve sorunlu olanlar? bile kad?nlar?n bask?lanmas?n?n “sebebi” de?ildir. Alt?n? çizdi?imiz gibi, sosyalizm alt?nda, kad?nlar?n bask? alt?nda kalmalar?n?n somut nedenlerinin kökü kaz?n?rken ve buna denk gelen ideoloji geni? ve derin bir anlamda ele?tirilir ve dönü?türülürken, insanlar?n samimi ili?kilerini nas?l kurduklar? ve uygulad?klar? konusunda büyük bir dönü?üm geçirece?ini, özellikle partnerlerinden samimi bir a?k ve sayg? talep eden kad?nlar?n say?s? artt?kça, de?i?en iklimle ve iktidardaki proletaryan?n destekleyece?i ve yayg?nla?t?raca?? yeni de?erlerle birlikte bu ba?lamda cesaretlenmi? ve desteklenmi? hissetmeleri de oldukça muhtemeldir.

Devrimci bir perspektifle cinselli?in herhangi bir uygulamas?n? de?erlendirirken, ?unu sormak mant?kl?d?r: Bu uygulama, insanlar?n sömürücü olmayan ve e?itlikçi bir temelde kar??l?k sevgilerine duygusal ve fiziksel aç?dan destekleyici temelde ili?kiler kurmalar?na katkıda bulunuyor mu? Yoksa bencillik, sömürü ve e?itsizli?e dayanan güç dengesizli?ini ya da duygusal ve fiziksel aç?dan nesnele?tirmeyi, tacizi ve suistimali mi do?uruyor? Bir pratik insanlara fayda sa?lay?p onlara hayat?n ve genel olarak toplumun devrimci dönü?ümünün bir parças? olmalar?na yard?mc? olurken, bir di?eri onlara zarar verebilir, kuvvetlerini tüketebilir ve devrimci dönü?ümü zorla?t?rabilir. Bu yüzden Parti'nin yeni program?n?n tasla??nda ?unu belirtiyoruz:

Samimi ili?kilerde bir taraf?n küçük görülmesi, boyunduruk alt?na al?nmas?, tacize u?ramas?n?n ya da birine sahip olunmas? gereklili?i dü?üncesi, toplumda kad?nlar?n boyundurak alt?na al?nmas?n?n bir yans?mas?d?r ve erkek egemen bak??, hem heteroseksüel hem de homoseksüel ili?kilerde ele?tiriye ve de?i?ime tabii tutulacaktır. (S. 106)

Yeni toplumda cinsel pratikler konusunda “her ?ey olur” mantalitesi hüküm sürmeyecek; farklı çeli?kilerle ilgilenirken farklı yakla??mlar söz konusu olacaktır. Örne?in, heteroseksüel ya da homoseksüel olmak fark etmeksizin tecavüze ya da cinsel tacize müsamaha gösterilmeyecek ve bunlar proletarya devleti tarafından ezilecektir. Ancak bu bahsedilenler d???nda, halk içindeki birçok çeli?ki antagonistik olmayacak ?ekilde ele?tirilerek, gerici uygulama ve dü?ünceleri de?i?tirmek adına insanlar yüreklendirilecektir. Proletarya devleti ve devrimci parti, cinsel sömürü ve duygusal ve fiziksel herhangi bir ?ekilde tacize maruz kalm?? insanlar? devaml? olarak direnmeleri için motive edecektir. Önemli ki?isel haklar? koruma alt?na al?rken ve insanlar aras?ndaki k?y?mc? yönelim ve geli?melere kar?? mücadele ederken, kitleler, insanlar?n ya da toplumun sa?l???na ya da iyili?ine aç?kça zararlı olan görü?leri ve uygulamalar? tart??maya, ele?tirmeye ve bunlar? dönü?türmek için çabalamaya te?vik edileceklerdir.

Sosyalist devrimde, cinsellik meselelerinde yo?unla??mas? gereken nokta do?rudan kad?nlar?n her bak?mdan özgürle?mesi meselesi olmal?d?r. Hem heteroseksüel hem de e?cinsel bireylerin belirli ifadeleri ve uygulamalar? her nerede erkek hakk?n? ve erkeklerin yüceli?ini temsil eden ifadeler ?eklinde kendini gösterirse, bunlar tart??l?cak ve ele?tirilecektir, burada en kapsaml? hedef insanl???n yar?s?n?n boyun e?

dirilmesinden sorumlu olan temel maddi yapıyı büyük ölçüde kırarak, son kertede bunu tamamen yok ederek; kadınların boyun eğdirilmesini destekleyen ve bundan sorumlu olan tüm eski fikirlerin reddedilmesiyle oluşacak toplum yaratmaktadır. Tam olarak bu durum, erkekler ve kadınlar arasındaki egemen ilişkileri devrimciler değiştirecek ve tüm cinsel ilişkilerin karakteri bu dönüşümleri yansıtabilecektir.

Yeni programın taslağında bahsedildiği gibi (p. 107):

Sosyalist devrimin gerçekleşmesi ve komünizme ulaşmamızla birlikte, özel mülkiyetin varlığından beri toplumsal ve cinsel ilişkileri ezen ve bunları bozan, kadınları deşersizleştiren binlerce yıllık köleleştirilmeden insanlar ilk defa gerçek anlamda ve dünya çapında kurtulacaklardır.

“Pek çok anlamda ve özellikle erkekler açısından kadının meselesi, bu sorunun tamamen ortadan kaldırılması ile, şu anda var olan mülkiyet ilişkilerini, toplumsal ilişkileri ve buna tekabül eden kadınları (belki “sadece biraz”) köleleştirilen ideolojiyi muhafaza etmek arasındaki bir meseledir, ve bu durum ezilenler arasında kritik önemdedir. Bu, tüm baskı ve sömürüyü ortadan kaldırmak -ve toplumdaki sınıf ayrışmalarına- son vermek için savaşmak ile son tahlilde bu duruma ilişkin kendi payını bulabilmek arasındaki ayrılmaz çizgisidir.”

Bob Avakian, Devrimci Komünist Parti ABD Başkanlığı

Bazı Önemli Spesifik Konular

Cinsiyet Rollerini:

Bugün de dahil olmak üzere, toplumun devrimci dönüşümünün bütün bir süreci boyunca, kadın ve erkeklerin hayatlarındaki köşeyi alan, onları tahrip eden; kadını baskılayan ve bu baskılamayı yansıtan her tür geleneksel cinsiyet kalıpları ve rolleriyle mücadele edeceğiz. Devrimci proletarya için keskin ve sınıfı ayıran cinsiyet rollerinin bir yeri olmayacaktır. Proletaryanın ve insanlığın tamamının objektif çıkarları doğrultusunda toplumun devrimciler tarafından değiştirilmesi mücadelesi sayesinde geleneksel cinsiyet rolleri ise anlamlarını yitirecektir. Bu sayede “erkek gibi davranmak” veya “kadın gibi davranmak” gibi kavramların bir anlamı kalmayacaktır. Taslak Programında belirttiğimiz gibi:

Yeni toplumun ahlakı, mizojiniye (kadınlardan nefret etmeye) ve misandriye (erkeklerden nefret etmeye) karşı tolerans göstermeyecek, bunlara karşı mücadele edecektir.

Arkalarında binlerce yıllık geleneğin ağırlığından tahribat ve kadın ve erkeklerin iktidarlarının baskıya bir şekilde paylaşılması dayanan eski cinsiyet rolleri yıkılacak ve deşilenecektir. İnsanlar artık agresif, atletik ya da lafazan esirgemeyen kadınların “fazla maskülen” oldu veya yaratıcı, hassas ya da anaç

özelliğteki erkeklerin 'efemine' oldu?u ?eklindeki saçma sapan ve bilim kar??t? dü?üncelerle kar??la? mayacaklard?r.

?nsanlardaki bu özellikler cinsiyetler aras?nda da kabul görecektir ve te?vik edilecektir; yeti?en çocuklar ise, zaten hükmünü yitirecek ve insanl??n tamamen farklı yeni bir a?amaya geçmesinin önünde objektif olarak bir engel olu?turacak 'cinsel kal?plara s??amama' gibi bir derdi ta??mayacaklard?r. Bu noktada sosyalist toplumun amacı tamamen yeni bir toplum ve ahlak anlay?? yaratmak olacaktır?r ki, böylelikle insanlar geriye dönüp bakt?klar?nda "geleneksel cinsiyet rollerinin" nas?l var oldukları?n? sorgulayabileceklerdir. (s. 107)

Cinsiyet rolleri yüzy?llar boyunca hem objektif gereklilikler, hem de ataerkil aile yap?s?n?n ve özel mülkiyetin korunmas?ndan kaynaklı? bir ?ekilde topluma i?lenmi?tir. Ancak ?unu anlamak önemlidir. Artık ne böyle bir objektif gereklili?e, ne de i? bölümünün baskı? bir ?ekilde yapılması?na gerek var. Bütün bu baskı? i? bölümünün elimine edilmesinin önündeki engel toplumun mevcut örgütlenme biçimidir. Bugün kadın?n topluma erkeklerle tam anlamıyla e?it olarak katılması? ve çocukları?n yeti?tirilmesinde toplumda e?it derecede rol alması? halihazırda mümkündür. Mevcut cinsiyet rolleri, türümüze dair biyolojik açı?dan kalıtsal veya de?i?tirilemez türden ?eyler de?illerdir.

Tarih boyunca ve özellikle de günümüzde pek çok insan bu cinsiyet rolleri ve bunları?n beraberinde getirdikleri kısıtlamalara, yasaklara ve bunlara oldu?u kadar bu rollere yönelik tahammülsüzlüklere karşı? derin bir rahatsızlık duymu?tur, ve buna ek olarak, insanlar ?üphesiz fiziksel olarak kadın ve erkek idealleri?n tirmesinden de rahatsız olmu?lard?r.

Bütün bunları?n cinsel yönelimlerin geli?iminde oynadığı? etkiler, halen bilimsel ara?tırmaları?n ve bilimsel anlama süreçlerinin birer parçası?dır. Pek çok ara?tırma bu konuda kesin de?ildir ve daha önce de belirttiğimiz gibi, bu ara?tırmalar tipik olmayan cinsel davran?? ve e?cinsellik aras?nda herhangi bir korelasyon bulamamı?tır. Peki öyleyse, bütün bunlar nötr cinsiyetlerin[15] oldu?u bir toplumda nas?l ifadesini bulacak veya bu toplumun cinsel yönelimlerine nas?l etki edecek? ?nsanlar bu ?ekilde ya?ama ?ansı? bulana dek, böylesi bir toplumun cinsel yönelimler üzerinde ne gibi bir etkisi olacağı? bilmeyeceğimiz bir ?eydir. Ancak Yeni Taslak Programı?mızda cinsiyet rolleriyle ilgili genel olarak ne dü?ündüğümüzü artık biliyoruz ve bunu belirtebiliriz.

Yakın zamanlarda trans bireylerin hakları?n? savunan bir hareket ortaya çıktı?. Bu partimizin daha iyi anlaması? gereken bir mevzudur. Bu meselenin, yeni proleter devletin hitap etmek zorunda olacağı? bir mesele oldu?unu tahmin edebiliriz. Biyolojik cinsiyetlerine uymadıkları?n? dü?ünen ya da buna psikolojik veya fiziksel olarak uymadıkları?n? dü?ünen insanlar?n sorunları?n?n derinlikli bir ?ekilde, anlayı?la ve ? etkile?imle ele alınması? ve bu insanların "kar?? cins" olarak ya?ama arzusunun hiçbir ?ekilde ayrımcılığa, cezaya veya toplumdaki dışlanmaya tabi tutulmaması? gerektiği?ni aç?ktır. Ancak bireylerin nas?l hissettikleri, toplumun genel olarak incelenmesi ve toplumsal cinsiyet rollerinde devrim yapılmasıyla etkile?imindedir – buna toplumsal cinsiyet üzerindeki ideolojik mücadele ve kadınlara ve daha genel olarak insanlara karşı? geri kalmı? veya baskı? olan toplumsal roller de dahildir.

Kimlik Politikalar?

Kimlik politikalar? radikal ve ilerici insanlar ve özellikle de gençler aras?nda oldukça etkili olan bir ak?md?r. Az ya da çok bu bak?? aç?s?n? benimseyen ki?iler ve sosyal güçler, ?rk, kültür, etnik köken, cinsiyet, cinsel yönelim ya da toplumdaki pozisyon ya da dahil oldu?unuz “grubunuz” her neyse buna ba?l? olarak farklı ve belirgin istekleriniz olaca??n? savunurlar. Bu bak?? aç?s?yla, insanlar her durumu ve bask?y? kendine has bir ?ey olarak görürler ve bu yüzden her grubun kendi özel ideolojisine ve kendi özel program?na sahip olmas? gerekti?ini dü?ünürler. Yine bu bak?? aç?s?yla, eri?ilebilecek en geni? vizyon ve birlik her “kimlik grubunun” k?sa zamanl? koalisyonlarla hareket ederken her zaman di?erlerinden önce kendi isteklerini ön planda tutmas?d?r.

Bunun aksine proletarya, ortak dü?man? görür ve bütün bu bask?n?n sebebinin ortak kayna??n? ve as?l çözümünü, proletarya ve onun öncü partisi taraf?ndan önderlik edilen, sonuna kadar götürülmü? ve tarihin bu devrinde bütün insanl???n temel isteklerini temsil edecek olan gerçek bir devrimde görür.

Kimlik politikalar?n?n büyük ço?unlu?u son tahlilde devrimin gerekli olmad??? ya da en az?ndan devrimin mümkün olmad???n? dü?ünür, yani her grubun günümüz toplumunda kendi belirli isteklerini kovalamak amac?yla kendi yerini bulmas? ya da olu?turmas? gerekir. Esas?nda bu reformist bir ak?md?r. Bu politikay? benimsemi? baz? lezbiyen ve gey aktivistler çe?itli dayan??ma a?lar? ve yap?lar? (mesela AIDS ile ya da e?it hak istemiyle ilgili) olu?turmak i?in çal??m?? ve e?cinsellerin kendi cinsel yönelimlerini güvenli biçimde ifade edebilece?i topluluklar?n destekçisi olmu?lard?r. Proletarya aç?s?ndan, bunlar?n hepsinden özellikle de insanlar statükoya kar?? birlik olduklar?nda ö?renilmesi ve desteklenmesi gereken pek çok ?ey vard?r. Fakat ayn? zamanda, bu politikalar ve genel bak?? aç?s? insanlar üzerinde tutucu bir etki yaratarak insanlar ?n hedeflerini ve arzular?n? a?a?? çekebilir, özellikle de burjuva toplumunun temeli olan ve bugün dünya üzerinde gereksiz yere sefaletten sorumlu olan tüm korkunç ve miad? dolmu? toplumsal ili?kilerden ?ikayetçi olmalar? kar??s?nda, insanlar?n bir miktar “alan” ve baz? reformlar? kabul etmeye istekli oldu?u yerlerde bunu yapar. Günümüzde, devasa ?irketler kâr amac? gütmeyen organizasyonlara -politikalar baz? s?n?rlar? a?mad??? ve esas?nda hiçbir ?ey sorgulanmad??? müddetçe- cömertçe ba???lar yapmakta ve farklı destek gruplar?nda organizasyon yapan tam zamanl? organizatörler çal??t?rmaktad?r.

Bizim amac?m?z kad?nlar?n ezilmesini tamamen sonland?rmak ve insanl???n tamam?n? kurtarmak m?, yoksa sadece tarihte ayr?cal?k tan?nm?? erkeklerde bulunan baz? imtiyazlar?n baz? kad?nlara da verilmesi ve ayr?mc?l???a u?ram?? ve “d??lanm??” gruplar?n küçük bir kültür ve topluluk kümesinde “kendini ifade” hakk? kazanmas? m?? Hedefimiz bireysel çözümler bulmak ve “iç huzur” gibi illüzyonlar kovalamak m?, yoksa hep berlikte ayaklanmak, k?yameti koparmak ve birlik olabilecek herkesle proletarya önderli?inde birlik olup, eski toplumu y?k?p yerine bütün bask? ve sömürüyü kökten söküp atacak yeni bir toplum yaratmak m? olmal??

Devrim Mücadelesinde E?cinseller ve Parti Üyeli?i Meselesi

E?cinsel bireyler ilerici devrimci birer müttefik, hatta devrimci komünistler ve devrimci öncü partinin üyeleri olabilirler mi? Her iki sorunun da cevabı evettir. Herkes gibi, e?cinsel bireyler objektif olarak cinsel pratikleri ile tanımlanamazlar ve buna indirgenemezler; ayrıca, topluma objektif olarak herkes gibi birçok farklı biçimde katkıda bulunurlar. Bazı e?cinseller sosyal ve siyasi görüşlerinde dar ve tutucuyken, bazıları farklı çeşitlerdeki adaletsizliklere ve baskıya karşı mücadelede oldukça angaje olabilirler. Birçok e?cinsel genç, radikal çözümler arayan ve toplumun temellerini meydan okuyan ve bunu de?irtmek isteyen yeni kuşaktan aktivistlerin parçasıdır. Bazıları, partinin yeni Taslak Programı'nda betimlenen devrimci hareketin; sosyalist ve komünist geleceğin özlemi içindedir.

Sosyalist bir toplum yaratmak ve insanlık için tam anlamıyla, baskısız ve sömürsüz olmayacak komünist bir geleceğe taşınmak için burjuva devrimci mücadelede ciddi olan herhangi bir kişi, devrimci öncü partiye katılma konusunda istekli olmalıdır. Taslak Programından alınması gerekenler şunlardır: Taslak Programından alınması gerekenler şunlardır:

Parti, kendini enternasyonal proleter devrimci hareketi, bütün ciddiyetle Marksizm-Leninizm-Maoizm [MLM] silahını eline almalı ve partinin çizgisini ve görevlerini halk kitlelerine taşımak için kimseleri devamlı öne çıkararak çalışmalıdır. Partinin kazanması gereken üyeler, dar ve kişisel çıkarlara değil, komünizmin tarihsel misyonuna kendini adamak için aday olmalıdır.

Zafer kazanmak için, Parti, proletaryanın en iyi niteliklerini bünyesinde barındıran, büyük fedakarlıklara, hapislere, hatta acımasız düşmanların elinde ölüme hazır olan kişilerden oluşmalıdır. Ancak daha da temel olarak, proletaryanın geniş düşünce biçimiyle yönlendirilmelidirler. MLM bilimini enerjik ve aktif olarak uygulamalı ve MLM'ye karşı geleneklere karşı hazırlıklı olmalıdır. Kitleler arasında öncü savaşçılar olmalı ve herhangi bir görevi üstlenmeye, yalnızca bu ülkede değil, uluslararası arenada da devrimci hizmet eden herhangi bir görevi yerine getirmeye hazır olmalıdır.

Parti, hayatın enternasyonal proletarya ve bunun tarihi misyonunun (dünya çapında komünizm) başarısını sağlamak için devrimci mücadelesine aday olan insanlardan oluşmalıdır ("Parti ve Kitleler," s. 39)

Partiye dahil olmak isteyen e?cinsel adaylar, herkesle aynı kriterleri ve standartları karşılamalıdır. Partiye dahil olmak isteyenlerin enternasyonal proletaryanın ve son kertede insanlığın bütününün çıkarlarına hizmet etmek için kendilerini can gönülden adanmaları gerekir ve bu çıkarlar herhangi birinin, grubun ya da toplumun bir kesiminin çıkarlarının üstünde tutulmalıdır. Komünist olma ve parti üyesi olma sürecinde bu yüzden adaylardan milliyetçilik, anarizm, feminizm ya da cinsel "kimlik politikası" gibi şeylerin ötesine geçmesi beklenmektedir.

Ayrıca, Parti üyelerinin -kitleler devrimci harekette aktif olsalar dahi- kitlelere nazaran proleter ahlak ve disiplininin daha yüksek bir standardına sahip olmaları gerekmektedir. Bu durum, kitlelerin önderi olmaları ve önderliği temsil etmenin, bunun somutlaştırılması ve bunların getirdiği sorumluluğun kabul edilmesinin bir parçasıdır (Bunun içeriği hakkında daha çok şey öğrenmek isteyenler yeni Taslak Programında "Proleter Ahlak – Geleneklerin Zincirlerinden Radikal Bir Kopu" isimli ek bölümü ve buna ilaveten parti

üyeleri için disiplin maddelerini inceleyebilirler)

Bir kişinin partiye kabul edilmek için başvuru yapması son derece ciddi bir şeydir. Bu durum, kişiyi Parti önderliğinin altında daha sistematik bir politik çalışmada sürecine ve genel siyasi ve ideolojik çizgi üzerine tartışmalara yönlendirir. Bu yolda hem birey hem de parti, adayın hem istekli hem de devrimci bir komünist partinin disiplinli bütünlüğüne dahil olmada gerekli olan ciddi siyasi ve ideolojik taahhüde hazır olduğundan emin olmalıdır.

Egitsellik Üzerine Geçmişteki Analizimiz

Ne Doğruydum, Ne Yanlışım, Önemli Hatalarımız? Nasıl Fark Ettik ve Bunlardan Ne Öğrenebiliriz?

?

Bu dokümanın başında söylendiği ve insanlar da artık farkında olduğu üzere, Partimizin eğitsellik hakkındaki çizgisinin gelişimi yıllar süren bir değişim ve gelişimden geçmiştir. Bu sürecin bir kısmı ABD toplumunda ve uluslararası komünist hareketin tarihinde sürekli olarak, eğitselliğin kökenleri ve karakteristik özellikleri hakkında yıllarca devam eden tartışmalar ve çekimler yansımaktadır. Bizim tarafımızda, bu meseleye bakış açımız üzerinde önemli bağlamla [ii], gelişme ve açıklık kazanma eklemlerleyen, devam etmekte olan net bir öğrenme ve özetleme süreci yaşanmıştır. Bu durum, eski Parti Programımızda (1981'de yayınlanmıştır) belirtilen durumumuzla daha sonra gelen *Revolution* dergisindeki makale (1988'de çökmüştür) karşılaştırmak görülebilir. Aynı zamanda, bu mesele hakkında Partimizin durumu çelişkili olmaya devam etmiş ve geçen yıllarda MLM'yi (Marksizm-Leninizm-Maoizm) benimseyen, Partimizle birlikte çalışan ve Partimize katılan yeni kuşaktan önce çıkan devrimci-fikirli, aktivist gençlerin eleştirilerinin hedefi olmuştur. Bizler bu duruma, bizi eleştiren kişileri dinleyerek ve bazı temel varsayımlarımız yeniden gözden geçirerek cevap verdik ve bu belgenin başında söylendiği gibi, yeni sosyal ve bilimsel araştırmalar yaparak bu sosyal fenomeni bazı özel ve genel durumlar, muhtemel kökenleri, toplumsal tarihi, günümüzdeki farklı belirtileri, etkileri ve sonuçları üzerinden daha iyi anlama amacıyla hareket ettik.

1981'deki ek programımızda da belirtildiği gibi, eğitsellere karşı her türlü baskı, saldırgan ve kötü davranış örneklerine her zaman kesin bir biçimde karşı çıkmış olsak da, aynı program ABD'de nispeten yaygın olan eğitselliği 'emperyal çürümenin ve çöküşün bir yansıması' olarak görmeye meyilliydi ve her ne kadar eğitselleri düman olarak tanımlamamasına rağmen, eğitsel bireylerin 'gerici bakış açılarının' deşitirilmesi ve bu kişilerin aktivitelerinin 'yeniden biçimlendirilmesi' gerektiği eklemlerde tanımlamaktaydı. Bu yanlış. Bu konuda ne yazık ki tarihsel olarak uluslararası komünist harekette [16] uzun yıllardır varolan bir gelenekle ve aynı zamanda eğitselliği fuhuş ve uyuşturucu bağımlılığı gibi problemlerle aynı kefiye koyan bazı sosyal/kültürel önyargularla aynı çizgideydik.

Bununla birlikte, bu konudaki görü?ümüz, baz? e?cinseller taraf?ndan ger?ekle?tirilen de?ersizle?tirici ve istismarc? cinsel aktivitelere (ki bunlar ger?ektir) ve baz? erkek e?cinseller taraf?ndan kad?nlara kar?? (buna lezbiyen bireyler de dahildir) yap?lan kad?n dü?manl???na kar?? duru?umuzun ve ele?tirilerimizin de bir sonucudur. Bunun yan? s?ra, Partimizin de temelini olu?turan, Partimize karar? bir devrimci güç olarak ihtiya? duyan ve Partimizde faaliyet yürüten temel kitleler ABD hapishanelerinde ve bu hapishanelerde süregelen ve bazen hapishane d???ndaki ki?iler üzerinde bir güç hiyerar?isi olu?turmak için de yayg?n olarak kullan?lan e?cinsel ili?ki (tecavüz de dahil) hakk?nda bolca deneyime sahiptir (bu tecavüzü uygulayan erkeklerin pek ço?u kendilerini *heteroseksüel* kabul etmektedir). Bahsetti?imiz bütün negatif ?eyler ger?ekten vard? (ve halen var) ve bunlar objektif olarak devrim yapmak ve kad?nlar?n ezilmesine kökten meydan okumak isteyen ki?iler için toplumsal ve politik bak?mdan problemliydi. Partimizin o zamanki görü?leri ayn? zamanda ABD'deki modern devrimci hareketin kökleri ve tarihinden de etkilenmi?ti. 70'lerin ortas? birçok aktivistin genel devrimci taleplerini dü?ürmesine yol açt? ve giderek dar ve tek bir meseleye odakland?lar. Buna cinselli?in çe?itli biçimleri ve "kimlik politikalar?" da dahildir. Böylece devrim mücadelesinin daha geni? ve çok yönlü vizyonundan uzakla??ld?. (1988 dönemindeki *Revolution* dergisindeki içeri?in bir bölümü buna kar?? bir polemi?e yer vermektedir)

Devrimci proletarya, kendi yönetimi alt?nda fuhu? ve uyu?turucu ba??ml??? gibi toplumsal sorunlar? burjuvazinin bu konulara yakla??m?ndan[17] tamamen farklı bir ?ekilde, kitlelerin harekete geçirilmesi ve kitlelere dayan?lmas? ?eklinde ele alacak olsa da, toplumumuzdaki e?cinsellik fenomeninin çe?itli spesifik olumsuz yönlerinin e?cinsel yönelimi azaltmaya katkıda bulunmad???n? daha derinden kavram?? bulunuyoruz. Ayr?ca e?cinsel ili?kilerin kendisinin bir 'toplumsal problem' olmad???n? belirttik. Bununla birlikte heteroseksüel tecavüz, e?/k?z arkada? suistimallerinin oldukça ger?ek var???, heteroseksüel yönelimi ve heteroseksüel ili?kilerin bizzat kendisini bir 'toplumsal problem' yapmaz.

1988'deki *Revolution* dergisi makalesinde, Partimizin eski program?n?n bu konuyu tart??t??? ba?lam? ve üslubu aç?kça ele?tirmesek de e?cinselli?in fuhu? ile paralel bir toplumsal problem olmad???n? aç?klamaya çal??t?k, bununla birlikte insanlara kar?? zor kullan?lmas?, dayatma yap?lmas? ve toplu cezaland?rmalar ile insanlar? e?cinsel aktivitelere vazgeçirmekten asla bahsetmedi?imizi de aç?kça belirttik. Bunun yerine dinle ilgili bir benzetme yapt?k: sosyalist toplumda bunun bir yeri olacak ve insanlar?n bununla ilgili aktivitelere bulunma haklar? bulunacak, ancak eninde sonunda toplumsal rolünü ve çekimini kaybedecek. Her ne kadar din benzetmesi görece "daha uygun" dursa da, yine de bu do?ru de?ildir. Bu benzetme, kad?n? n bask?dan kurtulu?u sa?land?ktan ve ataerkil ailenin de?i?imi sosyalist toplumda tam olarak ba?lad?ktan sonra e?cinselli?in belirli bir noktada eninde sonunda din gibi "yok olup gidece?" varsay?m?nda bulunmaktad?r. Bu mümkün veya bilimsel bir varsay?m de?ildir. Bu konuda ikincil veya "marjinal" cinsel ili?ki türlerinin ve aktivitelerinin, s?n?fl? toplumun verili toplumsal ili?kilerinin de?i?imi sonucunda temellerini kaybedecekleri ?eklinde mekanik bir dü?ünceyle hareket ediyorduk. ?u anda böyle bir varsay?mda bulunmak için gereken temelin var oldu?unu dü?ünmüyoruz ve kompleks bir fenomen olan e?cinselli?in en az?ndan ikincil cinsel ifade biçimi olarak sosyalist dönemde de varl???n? devam ettirmesinin olas? oldu?unu dü?

ünüyoruz. Birazdan tekrar de?inece?imiz bir konu olarak, ge?mi?te modern dünyadaki e?cinsel faaliyetler konusunda da asl?nda tek taraf? oldu?umuzu belirtmek gerekiyor.

Bu ciddi hatalar ve yetersizliklere ra?men, 1988'deki *Revolution* dergisindeki makalenin baz? önemli pozitif taraflar? mevcuttu. Bu makaleden el üstünde tutulmas? gereken belki de en önemli pozitif taraf -pek de yayg ?n olmasa da ve do?ru ve karar? bir yöntem oldu?una inanmaya devam ederek- insan cinselli?inin (her tür e ?cinsellik formu da dahil olmak üzere) sosyal ifadesi hakk?ndaki her tart??may? ve de?erlendirmeyi kad?n meselesine -yani kad?na zulmedilmesi ve tüm toplumun devrimci ?ekilde dönü?türülmesi için kad?n?n tamamen bask?dan kurtulu?u mücadelesinin stratejik önemine- ba?l? olarak inceleme yakla??m?yd?.

Bu, “bireyin ba??ms?zl??n? ve kutsall??n?” her ?eyin üstünde tutan bir yönelime z?tt?r. A??r? bireycilik de?erlerini geleneksel olarak yayan ABD toplumunda bu bak?? aç?s? son derece yayg?nd?r ve e?cinsellik hakk?nda öne sürülen farklı duru?lar?n pek ço?uyla da alakalıdır. Bunlar “bireyin kutsall?? ve egemenli? ini” her ?eyin üstünde tutan -özellikle de toplumun daha büyük ç?karlar?n?n üstünde tutan- yakla??mlard?r. Bu yakla??mlar, cinsel ili?kiler ve bunlarla ilgili fikirler de dahil olmak üzere tüm insan ili?kileri ve fikirlerinin önemi ve rolü üzerinde toplumsal temelin belirleyici önemini kabul eden do?ru bir MLM pozisyonuna, diyalektik ve tarihsel materyalist anlay??a kar??d?r.

Bu ölçütlere ba?l? kalarak ve geri ad?m at?p ba?kalar? taraf?ndan dile getirilen ele?tiri ve yorumlar?, ayr?ca bu konudaki toplumdaki tart??malar? ve bilimsel ara?t?rmalar? dikkatle inceleyerek, bu meseledeki önceki hatal? dü?ünce tarz?m?zdan daha eksiksiz bir kopu? ya?ad?k. Bunu yaparken, bu fenomenin çe?itlili?ini ve karma??kl??n? hafife ald??m?z? fark etmemizi sa?layan pek çok ?ey ö?rendik.

Erkek e?cinselli?inin toplumsal tarihinde ve hatta modern uygulamalar?nda s?n?fl? toplumda kad?n?n bask? lanmas?n?n ve kad?na boyun e?dirilmesinin bir hayli yans?mas? bulunmaktadır. ?u anki toplumumuzun do ?as? ve s?n?f ili?kilerinin bütün dünyay? içeren tüm tarihi göz önüne al?nd??nda nas?l ba?ka ?ekilde olabilirdi ki? Ancak *Revolution* dergisindeki makalemizde, s?n?fl? toplumun bu tarihinin tart??lmas?nda basite indirgeyici ve linear bir yakla??m içerisindeydik. Ayr?ca mekanik bir analiz ve de?erlendirme yapt?k: Kad?nlar?n tarihsel olarak boyun e?dirilmeleri ve de?ersizle?tirilmesi olgusunun aç?k bir ?ekilde erkek e?cinselli?inin tarihine yans?mas? durumunu ve bunun günümüzdeki toplumsal biçimleri meselesinde; bireysel olarak erkek e?cinsel prati?inin günümüzde kad?na boyun e?dirme ve kad?nlar? de?ersizle?tirme tarihinin kaç?n?lmaz bir yans?mas? oldu?u ve esasen buna katkı sundu?u ?eklinde hatal? bir sonuca vard?k.

Bunun yan? s?ra, e?cinsellik toplumda yayg?n olan cinsel aktivite olmad??ndan ve insanlar halen bunun kabul edilmedi?i bir toplumda bu aktiviteleri daha bilinçli bir ?ekilde seçmek durumunda oldu?undan, e?cinselli?in bilinçli bir “ideolojik ifade” oldu?u ?eklinde bir iddiada bulunduk. Ayr?ca, bu “ifadenin” ya da ideolojik pozisyonun “en iyi ihtimalle kad?n?n bask? alt?nda tutulmas? meselesinden bir ayr?m te?kil etmedi ?ini veya en kötü ihtimalle onu destekledi?ini” belirttik (*Revolution* dergisi, 1988, s. 46). E?cinselli?in bu ?ekilde genel olarak ‘bilinçli bir ideolojik ifade’ olarak karakterize edilmesi ve bu karakterizasyonun arkas?ndaki mant?k yanl??t?r.

Öte yandan, 1988'deki *Revolution* makalesinin, bütün cinsel ilişkiler ve davranış biçimlerini kadın meselesi ekseninde inceleme odağında, önemli başka bir pozitif yönü de eşcinsellik (ya da başka herhangi bir karmaşık insan davranış) üzerine çelişkili biyolojik determinist açıklamalara doğru bir şekilde vurgu yapmasıydı. Makale, eşcinselliğin temelini biyolojik ve sosyal faktörlerin bir karışımından kaynaklandığını tespit etmiş ve bunun içinde her karmaşık sosyal davranış biçiminde sosyal faktörlerin birincil önemini doğru biçimde altını çizmiştir. Bununla birlikte bu makale, insanların cinsel çekim yaşamaları ve bunu geliştirmesinde, ayrıca cinsel ilişkilere ve pratiklere yönelmelerinde bunların üzerinde etkisi olabilecek sosyal faktörler ve birden çok biyolojik faktör arasındaki diyalektik etkileşimi içeren yolların karmaşık olduğunu küçümsemştir. Böylelikle, makale en önemli ve karar verici rolü sosyal faktörlerin oynadığını (genel olarak insan davranışları için de geçerlidir) doğru biçimde tespit etmesine rağmen, bunun spesifik olarak bireylerde (ve aynı zamanda sosyal seviyede de) ifade biçimi olarak bulunabilen yolların basite indirilmesi ve fazlasıyla genelleştirilmesi. Yine, eşcinsel ilişkileri ve aktiviteleri bilinçli ideolojik ifadelerle indirgemektir – ki sürecin sonunda daha etraflıca anlaşılabilir üzere, bunun gelişmesinde ve ifade biçimi bulmasında çeşitli yollar mevcuttur ve bireyler arasında kolay, bütüncül, değişmeyen, biyolojik ya da sosyal bir “sebebe” ya da “sonuç” bulunmaması son derece muhtemeldir. Bazı durumlarda, bu bilinçli bir seçim olarak başka gösterirken, başka kişilerde bir “seçim” olarak kendini göstermeden ilişkilerine ve varlıklarına ilişkin bir şey olarak ortaya çıkar. Yine tekrarlayacak olursak, bütün bunlar karmaşık – bizim 1988'deki *Revolution* makalesinde kabul ettiğimizden çok daha karmaşık.

Devrimci fikirlere sahip “heteroseksüel” ve “gey” aktivistler, ayrıca kendileri de eşcinsel olan filozof ve kuramcılar insan cinselliği meselesini detaylıca incelemiş, bununla ilgili çalışmalar yapmışlardır. Ayrıca erkek cinselliğinin (heteroseksüel olanların yanı sıra homoseksüel olanların da), davranışları, değerlerinin vb. kadınların deşersizleştirilmediği toplumlarda nasıl olacağı hakkında düşünmüşlerdir (Elbette aynı mesele kadın cinsel ilişkileriyle ilgili de düşünülmüştür). Bu durum insanların, insanlık komünizme ilerlediği ve bütün baskı ve sömürü ilişkileri ortadan kaldırdığı zaman nihayetinde bileceği bir şeydir[18]. Gördüğümüz üzere, burjuva düzenin altında dahi kışmen de olsa cinsel ilişkilerde birçok dönüşüm meydana gelmiştir. Cinsel yönelimin ve tüm cinsel tercihlerin ciddi derecede sosyal etkilerin ürünleri olmadığını varsaysak bile, sosyal değerlerin ya da kültürel etkilerin kişinin cinsel farkındalığına etki edeceği, en azından karmaşık olacağı ve düz bir yolda olmayacağı kesindir. Bu yüzden, bütün bunlar sanki birebir bir ilişkiyi gibi ‘bilinçli bir ideolojik ifadeye’ indirgemek yanlıştır.

Fakat yine de, bu meseleyi ya da bizim hatalarımız, cinsel yönelimlerin yalnızca bir seçim olup olmadığını meselesine (ya da ne kadar olabileceğine) indirgemenin de yanlı olacağını düşünüyoruz. Bilhassa, bu seçim konusunda *kayda değer* derecede değışkenlik var gibi görünmektedir. Ayrıca bir şeyin kendini bireye bir seçim konusu olarak sunması ya da sunmaması bu konunun sosyal içeriği ya da toplumun bu konuda söz sahibi olup olmaması gerektiği hakkındaki sorunları çözmektedir. Daha öncesinde söylediğimiz gibi, insanların başka yollar kadar, cinsel olarak yapabilecekleri topluma zararlı olan farklı şeyler vardır. Bunların bazıları, herhangi bir sebepten ötürü bir bireyin bunları yapmaması aslında seçemiyor görünmesi

gibi bir durum söz konusu olabilir. (Örneğin, karışına şiddet uygulamay? al??kanlık haline getirmi? ki?iler kendilerine hakim olamad?klar?n? iddia etmektedirler.) Yine de daha adil bir toplumun bile bu zararlı davran??? k?s?tlamak ve hatta bast?rmak konusunda objektif bir ç?kar? bulunacaktır.

E?cinselli?i bu kategorilere koymak ne yaz?k ki günümüz toplumunda pek de az görülmeyen bir görü? olsa da, e?cinsellik kendi ba??na böyle bir kategoriye ait de?ildir. Bu toplumdaki heteroseksüel cinsel ili?kiler gibi, modern e?cinsel ili?kiler de genellikle uygulamalar?nda çe?itli çirkinliklerin yans?mas?na sahiptir ve bunlar?n kendi özellikleri vardır, ancak e?cinsellik de?ikenlik ve karma??kl?k gösteren bir fenomen olsa da içeri?inde ve esas?nda negatif bir olgu olarak görülmemeli ve ona böyle davran?lmamal?dır. K?sacas?, insan cinsel eylemlerini incelemede uygulanmas?n?n do?ru oldu?unu dü?ündü?ümüz kriterlere dönecek olursak, e?cinselli?i -erkek e?cinselli?i de dahil- *kendi ba??na* kadın?n tam olarak kurtulu?unun önündeki bir engel olarak görmeyen do?ru olmad???n? dü?ünüyoruz. Modern ABD gey erkek kültüründe erkek ve kadın arasındaki e?itsizlikleri yans?tan ve hatta bunlar?n yo?unla?m?? bir yans?mas? olarak tan?mlanabilecek ifadeler mevcuttur, ancak bunlar fenomenin tamam?n? tan?mlamaz. Bunun gey erkek kültüründeki en keskin ifadesi dahi, ne erkek egemen ideolojinin kayna??dır, ne de kadın?n bask?lanmas?n? maddi olarak yayg?nla?t?ran toplumsal ili?kinin kilit noktas?dır.

Hem erkek hem de kadın e?cinselli?ini çok kal?n bir f?rçayla çizdi?imiz konusundaki do?ru ?ekilde ele?tirildi?imizi hissediyoruz. Henüz 1988'deki *Revolution* dergisindeki makale zamanlar?ndan beri bu sosyal fenomen hakkında genel olarak daha ölçülü bir anlay??a sahiptik, ve o makalede çürüme ?eklinde ifadeler içinde bulunmak istemeyen pek çok e?cinsel erke?in varl???n? kabul ettik, kadın dü?man? bir bak?? aç?s?na kar?? mücadele eden ve baz?lar? ilerici ve devrimci mücadelelerin, kadın sorunuyla ili?kili olarak da, ön saflar?nda sava?an erkek e?cinsellerin varl???n? belirttik. Ancak *Revolution* dergisindeki makalede erkek e?cinsel sahnesinin tan?mlanmas? ve tart???lmas?n?n a??r basmas? -bunun en geri yönleri üzerinde durmak-asl?nda yalnızca herhangi bir e?cinsel erke?in gerici yakla??mlar?n k?r?lmas?n? engelleyebilecek kapsamlı ? sonuçlara katkıda bulunmu?tur. Ve bu karakterizasyon siyasi aç?dan cesaret k?r?c?yd?, çünkü kadın dü?manl???n? ve burjuva bak?? aç?s?n? tamamen k?rman?n asl?nda tek yolunun heteroseksüel bir yönelim benimsemek oldu?u ?eklinde yorumlanabilirdi.

Revolution dergisindeki makalede yer alan lezbiyenlik tart??mam?z halen baz? aç?lardan isabetli görünüyor, fakat lezbiyenli?e, tek taraflı bir biçimde erke?in kadın üzerindeki bask?s?ndan bilinçli ve sonuçta a??r? gerici bir biçimde kaç??? ya da buna kar?? bir *direni? formu* olarak yakla??yor. Kadın?n bask?lanmas?na kar?? lezbiyenli?i bir cevap olarak gören politik ve ideolojik bir program? ele?tirmek ayrıca radikal feminizmin bak?? aç?s?n?n s?n?rlar?n? tutarlı bir devrimci pozisyondan saptamak do?ru olsa da, lezbiyenli?in uygulanmas? kendi ba??na bir 'ideolojik ifade' ya da reformist bir 'politik bir program' de?ildir, böyle olmak zorunda da de?ildir. Partimiz, seneler önce baz? militan feministlerin erkek egemenli?i alt?ndaki ili?kilerden kaçabilmek için lezbiyenli?e döndüklerine ve daha sonradan radikalliklerini kaybettiklerine ?ahit oldu. Bu fenomen aynı zamanda 60'lar?n sonu ve 70'lerin ba??nda yükselen mücadele dalgas?ndan sonraki genel geri çekilmeyle uyumluydu ve bu konuda a??r? genelleme yapm??tk. Toplumda kendini dü?ünme,

bireysel olarak hayatta kalma ve ilerleme ideallerine insanlar?n raz? edilmesi yönünde bir çekim olsa da -ve bu çekimler lezbiyen bireyler aras?nda da mevcuttur- durumu sanki lezbiyen cinsel yönelime içkin bir ?ey olarak, bu yönelimin kendinde insanlar?n bu çekimlerden kurtulmas?n? engelleyecek bir ?ey varm?? gibi sunmaya meyilliydik. Yine bu, bir ki?inin e?cinselli?inin esasen ve genel olarak 'bilinçli bir ideolojik ifade' oldu ?u iddias?yla ba?lant?lıyd?.

Yukar?daki özele?tiri, 1988'deki *Revolution* dergisindeki makalede korunmaya de?er pek çok ?ey oldu?u gerçe?ini gölgelememelidir. Bahsedildi?i üzere, bütün cinsel ili?kilerde ve uygulamalarda kad?n sorunu ile alakal? durumlara odaklanman?n öneminin yan?nda, *Revolution* dergisindeki makalenin biyolojik determinizm (ki günümüzde rahats?z edici nüfuzla sahip bir ak?md?r) tart??mas? ve ele?tirisi, makalenin insan cinselli?i konusuna diyalektik ve tarihsel materyalizmi uygulamas? ve bunlar?n yan?nda insan cinselli?inin pek çok ifade biçimlerinin gelecek komünist toplumda birlikte var olabilece?i fakat farklı anlamlara ve toplum üzerinde günümüzden farklı etkilere sahip olabilece?ine yönelik içerdi?i çe?itli dü?üncelerden halen öğrenilecek pek çok de?erli ?ey mevcuttur.

Bu sorunu ele almada bir hayli vakit kaybetti?imizi söyleyeceklere ise bizim cevab?m?z ?udur; “*bunda do?ruluk pay? olsa da, do?ruyu yanl??tan ay?rmak ve içeri?i hakk?nda az bilgi sahibi olunan özelliklerin fark?na vararak pozisyon almak zaman al?r*” Ayr?ca basitçe moday? takip ederek, eski duru?umuzu o anda popüler olan dü?üncüyü kabul ederek “düzeltmeye” çal??sayd?k ve bunun maddi gerçeklikle daha do?ru bir ?ekilde uyu?tu?undan ve eskisinin üzerinde bir ilerleme sa?lad??ndan emin olmasayd?k, bunun hiçbir yarar? olmazd?. Amaçta ve yöntemde do?ruluk ve sa?lamlık gözeterek do?ruyu aramak, do?ru biçimde yap?lmas? gereken bir süreçtir ve bu durum, vakit ve kaynak gerektirir. Yeni bir Program Tasla?? olu?turma süreci de geri ad?m at?p ciddi bir yeniden gözden geçirme yapmak için önemli bir ba?lant? noktas? olarak bizlere yard?mc? oldu.

Bu durum bizi ikinci bir noktaya götürüyor: Biz devrimci bir partiyiz, bu da geni? ve karma??k bir gündemi zorunlu k?lar. Bizler yaln?zca “tek bir mesele” aktivisti de?iliz (bu meselede ve ba?ka herhangi bir meselede bu durum geçerlidir). Her ne kadar pek çok disiplini ve çok daha fazlas?n? kabul etsek ve bütün bu farklı alanlarda ara?t?rmalar?m?z olsa da, bizler salt bilim insan?, salt tarihçi ya da salt sosyal bilimci gibi i?lev göremeyiz. Biz devrimci bir partiyiz ve bundan dolayı sürekli olarak daha do?ru, daha isabetli ve daha kapsamlı bir maddi gerçeklik anlay??? için mücadele ederken, diyalektik ve tarihsel materyalizmin bilimsel yöntemini ve Marksizm-Leninizm-Maoizm'in bilimsel bak?? aç?s?n?n tamam?n? kolektif bir disiplinle insan hayat?n?n bütün alanlar?na ve günümüzün bütün büyük sorunlar?na uygulamay? hedefleriz. Bunu yaln?zca bir ?eyleri anlam?? olmak için anlamak amacıyla de?il, insanlara daha somut biçimde iktidar?n ele geçirilmesi ve toplumun tamam?n?n devrimci dönü?ümü yolunda önderlik etmenin daha iyi yollar?n? bulmaya çal??mak için yapar?z. Bölük pörçük çal??mamaya dikkat ediyoruz; yapt??m?z her ?eyi, kendimizi ve halk? devrimci ?ekilde iktidar? ele geçirmeye ve tamamen yeni bir toplum in?a etmeye haz?rlamak için daha geni? stratejik hedeflerimizle ili?kilendirmeye çal??yoruz, bütün bunlar? da dünya devrimine sunabilece?imiz bütün katkılarla yap?yoruz.

Bütün bunlar? yapmak kolay i? de?ildir. Ve devrimci önderli?in genel çal??malar? ve sorumluluklar? geni?lemeye devam ettikçe, devrimci bir partinin yeni zorluklar? ve talepleri kar??lamak için daha fazla el, daha fazla zihin, her tür kayna?a ihtiyac? olur.

Buradaki nokta, verili bir mesele (örne?in e?cinsellik) objektif olarak önemli de olsa, her zaman bask? yaratacak pek çok ba?ka meselenin olaca?? ve bunlar?n objektif olarak bütün bir devrimci geli?me aç?s?ndan önemli olaca??n?n ak?lda tutulmas? gerekti?i ve bunun kavranmas?d?r.

Son olarak, bu soruna yakla??m?m?zdaki metodolojimizi keskinle?tirmek ve insanlar aras?ndaki çeli?kileri do?ruca yönetebilmek aç?s?ndan, bu meseleyle ilgili tart??malar?n ve farklılıklar?n ku?kusuz devam edece?ini hat?rlatmak önemlidir. Bu sürecin ilerlemesiyle yeni ?eyler ö?renece?imiz su götürmez bir gerçektir. Partimizin Ba?kan?, son y?llarda, tüm bu tür çeli?kilerin ele al?nma biçimini sürekli olarak iyile?tirmek için stratejik çal??man?n -sadece ?imdi de?il, iktidar?n ele geçirilmesinden sonra ve sosyalist dönem boyunca- önemini kapsaml? olarak yazm??t?r. Ayn? yaz?lar, partinin yeni fikirlere gerçek ve sürekli bir aç?kl?k geli?tirmesinin ve kitleler aras?nda muhalefet veya di?er ele?tiri biçimleriyle mücadelede dogmatik olmamas?n?n ve belirli bir esneklik geli?tirmesinin önemini de vurgular.[19] E?cinsellik meselesi de dahil olmak üzere bütün bunlar genel olarak hakikati aramakla ilgilidir. Asl?nda böyle bir metodolojik yakla??m?n uygulanmas?, e?cinsellik meselesinde geçmi? çal??malar?m?z? ele?tirel olarak yeniden incelememize, bu çal??malardaki baz? önemli hatalar? fark etmemize ayn? zamanda gerçekli?in muhafaza edilmesi gereken baz? çekirdek unsurlar?n?n tan?nmas?na ve do?ru metodolojinin çok daha eksiksiz bir ?ekilde kavranmas? ve bunun uygulanmas? için önemli olan baz? temel görünümleri bize sa?lam??t?r.

Herkesin yorum, ele?tiri, görü? ve önerilerini bekliyor; sizleri bu belgede ortaya konan konumumuzu de?erlendirmeye ve yeni Parti Program?m?z? bitirme sürecinin parças? olmaya davet ediyoruz.

Referanslar:

[1] Mevcut ABD toplumunda çe?itli cinsel ifade biçimlerinin maddi ve toplumsal etkilerinin uzun vadeli ke?if ve tart??ılması na, ayr?ca tarihsel ve kültürleraras? bir bak?? aç?s?na yap?lacak katkılar memnuniyetle kar??lanacaktır.

[2] Partimizin tutumu ve hedeflerine yabanc? okurlar için, Maoistlerin “4 Bütünler” olarak bahsettikleri ve Marx taraf?ndan özetle?tirile, komünist devrimin hangi do?rultuda ilerleyece?ini ortaya koyan formül ?u ?ekildedir: Bütün üretim ili?kilerinin ve buna ba?lı? bütün s?n?fsal ayrımlar?n?n, bu üretim ili?kilerine tekabül eden bütün toplumsal ili?kilerin ve bu toplumsal ili?kiler sonucu do?an bütün fikirlerin devrimcile?tirilmesi.

[3] 1880’lerde yayg?n bir ?ekilde, kad?nlar?n ilk toplumlardan itibaren her zaman erkeklerin kölesi oldu?una inan?lı?yordu. Engels bu gelene?i, Bachofen (“annelik hakk?n?” tarihsel köklerine inmi?tir) ve antropolog Henry Louis Morgan’?n (farklı kabileleri incelemi?tir) çal??malar?n? yeniden de?erlendirerek 1884 tarihli *Ailenin, Özel Mülkiyetin ve Devletin Kökeni* kitab?yla y?kt?. Engels, kad?n?n erkek taraf?ndan kölele?tirilmesinin insanlar?n ilk toplumsal örgütlenmelerinden beri varolan bir form olmadı??n? ortaya ç?kard?. Engels, özellikle cinsiyet ili?kilerindeki ve ailenin kurumsalla?mas?ndaki büyük tarihi geli?melerin, tarihi kriz anlar? ve toplumsal üretim ili?kilerinin devasa de?i?imleriyle olan ili?kisini analiz etti. Bu durum, olgular?n

kavranmasında ciddi bir atılım tekil ediyordu. Engels her ne kadar eski topluluklara ilişkin bütün ayrıntılarda haklı olmasa da (ve ne yazık ki kendi de eşcinsellerle ilgili döneminin önyargılarına taşıyordu), cinsiyet ve aile konusunu analiz etmek için uyguladığı tarihsel ve materyalist yöntem ve sentezin temel çekirdeği, bu anlayışın ilerleten modern tarihçi ve antropolog formasyonunun ortasında dahi kayda değerdir.

Engels'in ve modern antropologların katkıları daha fazlası ve tarihsel materyalist bir yaklaşımla konuya dair genel bir anlayış kazanmak ve de dünya genelinde "annelik hakkı" ve kadınların tarihsel metalaştırılma sürecinin anlaşılması süreci için bkz: *Tarih Öncesi Adımlardan Geleceğin Atımlarına*, Ardea Skybreak (Üçüncü bölüm, özellikle 107-117 ve 119-123. sayfalar)

[4] Bugün ataerkil aile yapısı muazzam şekilde baskı altında. Geçtiğimiz on yıllarda bile evlilik ve aile kurumlarının Amerika gibi ülkelerde kayda değer değişiklikler geçirdiğini gözlemleyebiliriz. Evlilik öncesi cinsel ilişkiler ve evlilik dışı uzun süreli ilişkiler genel olarak gericilerin "geleneksel ahlak ve değerleri" geri getirmeye çalışmalarıyla daha kabul görür hale geldi. Bu durum, Engels tarafından belirtilen önemli bir noktaya gözler önüne konar: Genel olarak siyasi, hukuki, dini ve felsefi sistemlere benzer şekilde; aile değıştikçe, ahlaki kodlar ve gelenekler kemikleme eilimindedir. Ve bu gelenekler genellikle zorla korunurken, ailenin gerçek gelişmeleri onları aşar.

[5] Burada "oğlanlık" ifadesini "pedofili" ile eşanlamlı olarak kullanıyoruz. Ancak, iki erkek arasında çiftlerden birinin diğer tarafa göre daha genç bir erkek olduğu kurumsallaştıran teknik bir terim olarak kullanıyoruz. Tarihsel olarak, burada daha yaşı olan partner "erkek" rolünü oynardı. Genç partner ise yaşı partnerin cinsel zevk objesi olarak "kadın" rolünü oynardı. (tarihsel olarak roller oldukça eşitsizdi). Modern toplumda pedofili ise bir patoloji ve hastalık referans olarak yetkin birinin bir çocuğa duyduğu cinsel arzudur.

[6] Antik Yunan'da erkek eşcinsel ilişkilerinin farklı zaman aralıklarında ve şehir devletlerinde önemli ölçüde farklılık gösterdiğinin farkında olmak önemlidir. Mesela Antik Girit'te, bir çeşit doğum kontrolü olarak destekleniyordu; Sparta ve Thebes'te cinsel olarak ayrılmış "ultra erkek" askeri örgütünün ayrılmaz bir parçası olarak kurumsallaştırıldı (sevgili olan askerlerin birbirleriyle yürekli ve cesurca savaşabileceği düşünülüyordu) Geç Atina toplumunda da erkek çocukları (bir erkeğin fiziksel ve ahlaki olarak mükemmelliğinin ideali olarak seçilmiş gençler) fiziksel ve duygusal bağlamda seven olgun erkekler fazlasıyla vurgulanmıştır. Bu olgun erkekler, çocuklara danışmanlık yapabilen ve onları medeni topluma kültürel anlamda katabilen kişilerdi. Öyle görünüyor ki, bir yerde eşcinselliğin bir formu yaygın şekilde uygulandığında, yukarıda değinilen Atina oğlanlığı örneğinde olduğu gibi, bu yaygın uygulamayla farklılık gösteren ikincil eşcinsel aktivite formları da gündeme geliyordu.

[7] Ve gerçekte, Naziler "tüm kuponları" doğa/yetiştirme bahislerine yatırmışlardı. Eşcinselliğin (topluma zararlı olduğu görüşündeydiler) kökünü kurutmak için birçok önlem aldılar. Bunu iki yönden yaptılar: Sosyal etkileri kısmak için eşcinselleri eğitim-öğretimde görevli olmaktan ve çocuklarla etkileşime geçebilecekleri herhangi bir işte çalıştırmaktan alıkoydular. Diğer yandan, biyolojik temelde zalim uygulamalarla eşcinsel bireylerin üremelerine engel olup, onların gen havuzunu sözde "temizlemek" için insanlar toplama kamplarına gönderdiler ve buralarda birçok eşcinselin üzerinde (söylentiye göre hormon dengesini bozarak ve bazı durumlarda hadım ederek) deneyler yaptılar. Bununla da kalmayıp, binlerce kişiye ölümüne çalıştırılıp son kertede devasa sayılarda insanı katlettiler. (Nazilerin eşcinsellere yaptıkları zulümler hakkında daha fazla öğrenmek için: Haeberle 1981 ve Mandimore 1996, s. 212-218)

[8] Bir örnek: Erken yaşlarda*, sağır çocuklar da dahil olmak üzere çocuklara bir dil öğretilmelidir—sözdizimi (sintaks) ve dilbilgisine sahip olan herhangi bir dil, işaret dili de buna dahildir. Ama belli bir "kritik gelişim evresinden" sonra, halen bir dil öğrenen çocukların olmaması, tam öğrenme kapasitelerini yitirirler ve hayatları boyunca zihinsel gelişimleri tam olmaz.

(*“Kritik giri?im evresinin” lisan öğrenme ba?lam?nda var oldu?u konusunda genelde herkes anla??r, ancak ara?t?rmac?lar aras?nda bu evrenin geni?li?i konusunda oldukça farklı ?eyler söylenir, ki baz?lar? bu evrenin çocukluk ça??n?n ba??na kadar gidebildi?ini söyler.)

[9] E?cinselli?i biyolojik nedenlere ba?layan teoriler geçti?imiz on y?llarda fazlas?yla popüler hale gelse de, e?cinselli?in “sosyal in?aa” oldu?unu iddia eden ve bunun olası sosyal (veya “deneysel”) faktörlerine kendini adayarak ara?t?rmalar da ortaya ç?kt?. (Stein 2000, bu noktada incelenebilir) Örne?in pek çok ara?t?rma (bunlar?n ço?u geçmi?e at?fta bulunan e?cinsel bireylerle yapılan röportajlar? da içermektedir) cinsel yönelimin üzerinde ilk cinsel deneyimin, aile dinamiklerinin, çocuklar üzerindeki cinsiyete ba?lı davran??lar?n izlerini sürmektedir.

Biyoloji alan?nda oldu?u gibi bu çal??malar?n ço?u sorgulanabilir varsay?mlar nedeniyle tahrif edilmi?tir, örne?in röportaja tabi tutulan bireylerin bilinçsizce yapt?klar? subjektif yorumlar (çocukluk an?lar?na geri dönerken bir yeti?kin perspektifiyle yorumda bulunma gibi) ve bu çal??malar?n hepsine hakim olan bir problem vard?r ki, o da bir kez daha e?cinsel yönelimi tek boyutlu ve tek sebepli bir duruma indirgemeye çal??an bu indirgemeci yakla??md?r. Bu indirgemeci yakla??m etkide bulunan “karma??k” faktörlere kar?? ç?kar. Bu karma??k faktörler çok yüksek bir olasılı?k gibi gözükmemektedir, ancak bunlarla ilgili çal??mak daha zordur. T?pk? biyoloji alan?nda oldu?u gibi sosyal ara?t?rmalarda da e?cinsel yönelimin geli?imiyle ilgili kesin ve do?rudan nedensellikler bulabilme çabalar? s?n?fta kalmı?tır.

Pek çok e?cinsel birey, her ne kadar çocukluklarında kendi cinsiyetlerine uymayan davran??lar ya da “kal?b?na s??mama” gibi durumlar belirtmi? olsa da, bunun genel olarak zayıf bir korelasyon oldu?unu, çünkü ortada çocuklukta gösterilen atipik davran??lar?n cinsel yönelime gerçekten bir etkisi olup olmadı??n? bilmedi?imizi söyleyebiliriz. Hatta ?unu da söyleyebiliriz; pek çok e?cinsel birey çocukluklarında cinsiyetleri ba?lam?nda atipik davran??lar göstermediklerini söylemi? ve buna ek olarak pek çok heteroseksüel ise çocukluklarında atipik davran??lar deneyimlediklerini belirtmi?lerdir. (bkz. Stein 2000 ve Murray 2000). Bu konuda gelecek ara?t?rmalardan öğrenilecek pek çok ?ey var, ancak biyolojik ara?t?rmalarda oldu?u kadar sosyal ara?t?rmalarda da ilerleme kaydedilebilmesi için ciddi konseptsel ve metodolojik sorunlara de?inilmesi gerekmektedir. (bu konseptsel ve metodolojik yakla??m zorluklar?na ilikinin ilginç denemeler için bkz. Fausto-Sterling 2000 ve Stein 2000)

[10] Detaylar?n hepsi toplumdaki bütün s?n?flara e?it miktarda ya da birebir uygulanmamı?tır. Örne?in genital mutilasyon (had?m etme) günümüzde dünyanın büyük bir kısm?nda halen yaygınken, baz? s?n?fl? toplumlarda hiç uygulanmamı?tır. Tarihte baz? kültürler lezbiyenli?i di?erlerine k?yasla daha fazla yasadı?? ilan etmi? ve cezalandırmı?tır, vb. Bunun etraf?ndaki aile yap?s? ve kültür sonuçta insanlar?n yarattı?? kurumlardır. Kad?nlar?n baskılanması durumu ve ataerkil ailenin kad?nlar?n mecburi tekelilik (bu her ne ?ekilde dayatılırsa dayatılısın), tarihi bir durumdur ve dünya çap?nda halen sürmektedir. Elbette her kad?n *bireysel olarak* bir kar?n?n (e?in) ya da annenin rolünü oynamak durumunda kalmamı?tır. Ama oda??m?zdaki ataerkil ilikiler, kad?nlar?n genelde oynamı? oldu?u kabul gören her rolü (örn. evlenmemi? kad?nlar?n babalar?n?n evinde hizmetçiler olarak kalması) ve “pek de kabul görmeyenleri” (örn. fahi?elik) belirlemi? ve bunlara tesir etmi?tir.

[11] Örne?in Murray’nin 2000 y?l?nda yaptı?? e?cinselli?in tarih boyunca ve dünyadaki ifadeleriyle ilgili geni? kapsamlı ve kültürlerarası çal??ması.

[12] Bu yazı?n?n kapsamı?n?n d???nda olmakla beraber, okura Byrne Fone’un kitabı *Homofobi: Bir Tarih*’ini öneriyoruz. Bu çal??ma, meselenin çok daha aydınlatıcı bir analizi ve Musevi, Hristiyan miras?yla, Avrupa tarihi ve dahasıyla olan bağlantı?s? aç?s?ndan incelenebilir.

[13] Amerika’n?n alt? eyaletinde aynı cinsiyetten iki ki?i aras?nda “sodomi” yasaktır. Buna ek olarak Washington D.C de dahil olmak üzere 17 eyalette heteroseksüel ve e?cinsel bütün yeti?kinler aras?nda “sodomi” yasaktır. Amerika’da sodomist

cinsel ili?kiye verilen en yüksek ceza Georgia eyaletindedir ve bu ceza 20 y?ld?r! Genelde pek s?k uygulanmamakla beraber bu yasalar zaman zaman ve kas?tl? olarak e?cinselleri hedef almaktad?r. Bu yasalar?n bulundu?u ancak uygulanmad??? eyaletlerde ise, gericiler bu yasalar? ayr?mc?l???a kar?? koruma, evlilik haklar?, çocuk velayeti gibi konular? reddetmek için mant?ksal bir araç olarak kullanılmaktadırlar. E?cinsellere kar?? kullan?lan ?iddet ve toplum içinde kar??la?t?klar? e? itsizliklerle ilgili detayl? ara?t?rmalar yapanlar bu yasalar?n varl???n?n ?iddete te?vik, aç?k taciz gibi durumlar? içerisinde bulunduran bir atmosfer yaratt???n? belirtmi?lerdir. (Bkz. Nussbaum 1999, ss. 184-210)

[14] Gey, lezbiyen ve biseksüel bireyler Amerika'da ?iddetin hedefi olmaktadır. Amerika'da gey erkeklerin %24'ü, lezbiyen kad?nlar?n %10'u cinsel yönelimleri nedeniyle geçmi? yıllarda ?iddetin farklı formlar?na maruz kald?klar?n? belirtmi?tir. Kentsel yerleşim alanlarında bu oranlar kad?nlar için %4 ve erkekler için %6 ?ekindedir. (Bkz. Nussbaum 1999, s. 190. Ayrıca bkz. *Violence Against Lesbians and Gay Men*, Gary David Comstock)

[15] "Nötr cinsiyet" toplumu, bir cinsiyetin öbüründen üstün olmad???, di?erine bask? kuramad??? ve de bu üstünlük ve bask? ili?kilerinin topluma yans?mad??? bir topluma verilen isimdir.

[16] Pek çok ilerici ve devrimci aktivist bizlere uluslararası komünist hareketin tarih içerisinde e?cinsellere bak??? ve özellikle Sovyetler Birli?i'nde 1930'lu yıllardaki politika de?i?iklikleri ile ilgili sorular yöneltti. Bunlar?n çok önemli sorular oldu?unu düşünmekle beraber, bu sorular?n uzun bir zaman diliminde cevaplanabilece?ini düşündü?ümüzden, bu dosyada bu sorulara yer vermedik. Ancak bu sorular, bu meseleyle ilgili uzun vadeli çal??malar?m?z?n kapsam?n?n içerisinde kesinlikle yer alacaktır.

[17] Clark Kissinger'?n kitapç??? "How China Got Rid of Drugs" 1988'e bakman?z? öneriyoruz.

[18] Engels'in de belirtmi? oldu?u gibi, insanlar?n cinsel ili?kilerinin gelecekte nasıl olaca??n? bilemeyiz, bu sorunun cevab? "yeni bir nesil" ile belirlenecektir, hayatlar? boyunca kad?nlar?n özgürlüklerini para ya da başka bir toplumsal araç ile satın almanın ne demek oldu?unu bilmeyen yeni ku?aktan erkeklerle, gerçek a?k d???nda herhangi başka bir neden olmaks?z?n ya da ekonomik kayg?lar? olmaks?z?n hayatlar?n? başka bir erkekle birleştiren yeni ku?aktan kad?nlarla belirlenecektir. Dünyada bu insanlar oldu?unda, bugün kim ne düşünürse düşünsün onlar kendi bireysel pratiklerini ve her bireyin prati?ine tekabül eden genel görüşü yans?tacaklardır ve bu da bu meselenin sonu olacaktır. (Engels 1971, s. 73)

[19] Herkesi, Parti Ba?kan?m?z?n bu sorulara cevap verdi?i *Revolutionary Worker*'?n 1087, 1088 ve 1089. say?lar?n? okumaya davet ediyoruz. Aynı zamanda Taslak Program?n?n kendisi de, öncü partinin sosyalist toplumda oynayaca?? rol, proletarya diktatörlü?ü ve sosyalist toplumun üstyap?s? gibi konularda bu meseleyle yakla??ma kritik önemde cevaplar vermektedir.

[i] Sodomi, insanlar arasında herhangi bir üreme amacı ta??mayan esas olarak oral seks veya anal seks gibi cinsel aktiviteler için kullanılan bir kavramdır. Tarihsel-dinsel bir referansla "Sodom" kelimesinden türetilmi?tir. Sodom, Tevrat'ta "cinsel sap?kl???a" olan e?ilimlerinden ötürü cezaland?r?lm?? kentin ismidir. (Ç.N.)

[ii] *Contextualization* (?ng). Bir konuyu etraf?ndaki de?i?kenler bağlamında ele almak (Ç.N.)